

Від технічних гуртків до технічних відкриттів

3

Спорт

Безгольова нічия «Ниви» у матчі з нереалізованими моментами

6

Унікальний виправдальний вирок зброяра

■ **Бути волонтером, майстром з налаштування зброї для Сил оборони України і водночас опинитися на лаві підсудних за кримінальне провадження? Для Святослава Звіра з Тернопільщини це стало реальністю. Як унікальний зброяр здобув виправдальний вирок і чому такі справи досі виникають в Україні?**

Від мисливської гвинтівки до волонтерства

Святослав Звір займається зброєю десятки років. Ще багато років тому він узявся модернізувати свою стару мисливську гвинтівку Мосіна. "Це стара російська зброя, знайти для неї деталі, як-от кріплення для прицілу, було важко. Я працював слюсарем і сам зробив", - згадує майстер. Його вміння вправлятися зі стрілецькою зброєю знали мисливці, колеги та сусіди на Тернопільщині. З початком повномасштабного російського вторгнення "сарафанне радіо" зробило пана Святослава відомим серед бійців ССО ЗСУ, КОРДУ, СБУ, Нацполіції та сил ППО. Військові зверталися до нього з проханнями встановити оптику, відкалібрувати її, пристріляти зброю чи налаштувати нічні приціли. "Хтось мене знав, мобілізувався, прийшов до мене, а потім розповів іншим. Спочатку просили просту оптику, потім - нічні приціли. Я стараюся допомагати і вчу хлопців, щоб вони самі розуміли, як це робити", - розповідає волонтер.

Від волонтерства до кримінальної справи

Та волонтерська діяльність пана Святослава стала підставою для кримінального провадження. У березні 2023 року до нього завітали правоохоронці. За даними тернопільського журналіста Сергія Сінкевича, у майстра вилучили 19 одиниць зброї. Цікаво, що частину її одразу забрали силовики, адже вона належала їм, а пан Святослав лише допомагав із налаштуванням. Проте це не зупинило правоохоронців: зброяру вручили підозру за статтею 263 Кримінального кодексу України (незаконне поводження зі зброєю, боєприпасами або вибуховими речовинами), яка передбачає від 3 до 7 років ув'язнення.

Виправдальний вирок і "бойовий імунітет"

На початку квітня 2025 року Тернопільський міськрайонний суд виправдав Святослава Звіра. Суд встановив, що він є провідним фахівцем із налаштування високоточної зброї, працює безплатно, якісно та в стрілі терміни. Його професійна діяльність допомагає багатьом військовим підрозділам, що підтверджується десятками подяк і грамот. Вилучена зброя була привезена для налаштування з метою передачі ЗСУ. "Суд, дослідивши докази та заслухавши свідків, встановив, що об'єкти елементи складу злочину, передбаченого ч.1 ст.263 КК України, у діях Звіра відсутні", - повідомила пресслужба суду. Ба більше, суд застосував статтю 43-1 КК України (виконання обо-

Від мисливської гвинтівки до волонтерства

Святослав Звір займається зброєю десятки років. Ще багато років тому він узявся модернізувати свою стару мисливську гвинтівку Мосіна. "Це стара російська зброя, знайти для неї деталі, як-от кріплення для прицілу, було важко. Я працював слюсарем і сам зробив", - згадує майстер. Його вміння вправлятися зі стрілецькою зброєю знали мисливці, колеги та сусіди на Тернопільщині. З початком повномасштабного російського вторгнення "сарафанне радіо" зробило пана Святослава відомим серед бійців ССО ЗСУ, КОРДУ, СБУ, Нацполіції та сил ППО. Військові зверталися до нього з проханнями встановити оптику, відкалібрувати її, пристріляти зброю чи налаштувати нічні приціли. "Хтось мене знав, мобілізувався, прийшов до мене, а потім розповів іншим. Спочатку просили просту оптику, потім - нічні приціли. Я стараюся допомагати і вчу хлопців, щоб вони самі розуміли, як це робити", - розповідає волонтер.

Суспільно корисна діяльність

Адвокат Святослава Звіра Василь Притула розповів УНІАН, що захист будувався на доведенні суспільної корисності дій зброяра. "Ми не заперечували, що він зберігає зброю чи налагоджує її. Питання було в тому, для кого і навіщо він це робить. Жоден доказ не вказував, що він допомагав криміналітету", - пояснив адвокат. До справи долучилися свідчення військовослужбовців, інструкторів і фахівців, які підтвердили професійність пана Святослава. Адвокат наголосив, що держава заклікала громадян допомагати ЗСУ, але іноді "забуває" про це, караючи волонтерів через формальне застосування закону.

Системна проблема

Виправдальні вирок за статтею 263 КК України - рідкість. За словами адвоката, такі справи часто з'являються через "показникову систему" в правоохоронних органах, коли потрібні статистичні дані за певними статтями. В Українській асоціації власників зброї (УАВЗ) наголошували, що стаття 263 КК України базується на підзаконних актах, адже в Україні досі немає закону про обіг зброї. Це ускладнює визначення законності чи незаконності дій із зброєю. УАВЗ закликає декриміналізувати цю статтю, замінивши тюремні строки штрафами, особливо в умовах війни. У березні 2024 року депутати Верховної Ради зареєстрували законопроект №11073, який пропонує виключити статті 263 і 263-1 з КК України, натомість запровадити адміністративну відповідальність - штрафи від 850 до 34 000 грн. Проте документ досі на розгляді в комітетах.

Апеляція та майбутнє

На момент публікації стало відомо, що 23 травня 2025 року Тернопільський апеляційний суд розглядатиме апеляцію на виправдальний вирок. Справа Святослава Звіра ще не завершена, але його історія вже стала прикладом того, як волонтерська допомога ЗСУ може призводити до кримінального переслідування. Експерти наголошують: без змін у законодавстві такі випадки повторюватимуться. Волонтери, які відгукнулися на заклик держави допомагати армії, мають бути захищені від необґрунтованих звинувачень.

Гриць СИНЕЦЬ

Нагороди тернополян у чемпіонаті України з ММА

■ **З 14 по 18 травня у Рівному відбувся чемпіонат України зі змішаних єдиноборств ММА 2025 серед дітей та юніорів віком від 10 до 17 років.**

Хоча до Рівного з'їхалися найсильніші представники ММА зі всієї України, у загальному підсумку наша команда показала непоганий результат - отримала 4 бронзових нагороди та 1 срібну, взявши участь у таких масштабних змаганнях.

Оксана ВОЛОШИНА

На фото: Артем Баран з тренерами УМА Академі Богданом Волошином і Всеволодом Маліченком.

Погода

21 травня - мінлива хмарність, вдень та ввечері невеликий дощ. Вітер північно-східний, 3-5 м/сек. Температура повітря вночі 8, вдень 18 градусів тепла. Атмосферний тиск 733-732 мм рт. ст. Схід сонця - 5.25, захід сонця - 21.03. Тривалість дня - 15.37.

22 травня - хмарно, без опадів. Вітер північно-західний, 3-4 м/сек. Температура повітря вночі 10, вдень 21 градус тепла. Атмосферний тиск 732-730 мм рт. ст. Схід сонця - 5.24, захід сонця - 21.04. Тривалість дня - 15.40.

Тернопільщину приєднують до двох інших областей

■ **В Україні планують створити 9 макрорегіонів для співпраці з європейськими програмами. Про це повідомив народний депутат Віталій Безгін.**

За словами Безгіна, нова структура не передбачає створення рад чи адміністрацій на макрорегіональному рівні, а чинні обласні ради та адміністрації збережуть усі свої повноваження. "Жодних змін у повноваженнях місцевих органів влади не буде", - наголосив він. Запропонована структура макрорегіонів виглядає так: - **Макрорегіон 1:** Сумська, Харківська, Чернігівська області. - **Макрорегіон 2:** Донецька, Луганська області. - **Макрорегіон 3:** Дніпропетровська, Запорізька області. - **Макрорегіон 4:** Миколаївська, Одеська, Херсонська області та Крим. - **Макрорегіон 5:** Вінницька, Тернопільська, Хмельницька області. - **Макрорегіон 6:** Київська область та місто Київ. - **Макрорегіон 7:** Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Чернівецька області. - **Макрорегіон 8:** Волинська, Рівненська, Житомирська області.

- **Макрорегіон 9:** Полтавська, Кіровоградська, Черкаська області. До кінця 2025 року Україна планує представити європейським партнерам оновлену пропозицію щодо статистичних макрорегіонів. Очікується, що це сприятиме ефективнішій координації та залученню європейських грантів і програм для розвитку регіонів. "Ми розглядаємо можливість утворення на цьому рівні проектних офісів для роботи з європейськими програмами. Це може бути або заміщення,

або реформування агенцій регіонального розвитку", - розповів Безгін. Макрорегіони - це умовні об'єднання областей, які необхідні для кращого залучення грошей партнерів на відновлення. Що це дасть людям та громадам? Передусім - шанс залучити кошти і витратити на конкретні потреби швидше і в більшому обсязі: відбудова чи будівництво шкіл та лікарень, відновлення доріг, підтримка бізнесу, допомога переселенцям. **Антоніна ТИХОХІД**

«Контінентал» оголошує прийом заявок від громад на конкурс малих грантів для реалізації локальних проєктів у форматі корпоративного волонтерства

"Контінентал Фармерз Груп" оголошує старт цьогорічного корпоративного волонтерства: компанія розпочинає прийом заявок на участь у конкурсі малих грантів на втілення локальних соціальних проєктів у сільських населених пунктах своєї присутності. Минулого року програма продемонструвала вагомі результати: в рамках корпоративного волонтерства реалізували 8 громадських ініціатив із загальним бюджетом понад 485 тис. грн. Серед успішних кейсів - оновлені фасади шкіл, нові дитячі та спортивні майданчики, відремонтовані автобусні зупинки та створені культурно-освітні простори. Усі проєкти були втілені спільними зусиллями місцевих мешканців та волонтерів - працівників компанії. За підсумками минулого року найактивнішими учасниками програми стали громади Тернопільської (4 проєкти), Львівської (2 проєкти) та Хмельницької (2 проєкти) областей. "Успіхи минулорічної програми спонукали нас збільшити максимальний розмір гранту для кожної громади-учасниці з 40 до 50 тис. грн. Ми переконалися, що навіть невеликі інвестиції можуть кардинально змінити життя сільських громад на краще, коли вони поєднують ініціативність місцевих жителів та волонтерську підтримку наших працівників", - зазначає Андрій Михайличенко, начальник відділу корпоративної соціальної відповідальності "Контінентал Фармерз Груп". До участі в конкурсі запрошуються ініціативні групи із сільських населених пунктів Тернопільської, Львівської, Івано-Франківської, Чернівецької та Хмельницької об-

**КОНКУРС МАЛИХ ГРАНТІВ
ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЛОКАЛЬНИХ ПРОЄКТІВ
У ФОРМАТІ КОРПОРАТИВНОГО ВОЛОНТЕРСТВА**

До участі в конкурсі запрошуємо ініціативні групи із сільських населених пунктів, на території яких працює компанія «Контінентал».

Максимальний розмір гранту — 50 тис. грн на один проєкт.

Детально інформація про конкурс та аплікаційна форма

Прийом заявок — до 30 травня 2025 року (включно)

Якщо виникли додаткові запитання, пишіть нам на е-скриньку amykhailytsia@cfg.com.ua

ластей, де компанія здійснює господарську діяльність. Максимальний розмір гранту, який "Контінентал" запропонує відібраним ініціативам, становить до 50 тис. грн на один проєкт. Умовою участі є обов'язкове співфінансування проєкту з боку самої громади - щонайменше 20% від загального кошторису. Грантові кошти надають у формі товарно-матеріальних цінностей, оплати послуг з перевезення, харчування та інших витрат. Напрямами проєктів, які можуть брати участь у конкурсі: розвиток сільської інфраструктури (соціальна, освітня, медична, спортивна, рекреаційна), благоустроїв території населеного пункту, екологія та навколишнє середовище, збереження історико-культурної спадщини. Щоб взяти участь у конкурсі, зацікавлених ініціативним групам потрібно заповнити аплікаційну форму і надіслати її підписану та відскановану копію (в PDF-форматі) на е-пошту amykhailytsia@cfg.com.ua, зазначивши в темі листа "Корпоративне волонтерство *назва населеного пункту*". Прийом заявок триватиме до 30

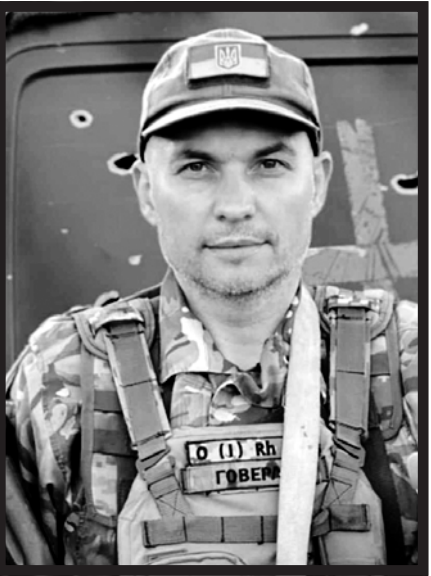
травня 2025 року (включно). Безпосередня реалізація проєктів у населених пунктах запланована на період із червня до 31 липня 2025 року. Хоча корпоративне волонтерство має формат односторонньої акції, під час планування реалізації проєкту допускаються підготовчі та інші роботи, що передуватимуть етапу із залученням волонтерів - працівників "Контінентал". Переможців обиратиме конкурсна комісія за результатами аналізу поданих заявок та, за потреби, візитів у громади. Проєкти оцінюватимуть за критеріями відповідності визначеним напрямкам, актуальності для громади, реалістичності втілення, націленості на вирішення проблем та рівнем залученості місцевих жителів. Звертаємо увагу, що в рамках конкурсу не розглядатимуть проєкти комерційного, політичного та релігійного спрямування. За додатковою інформацією звертайтеся на е-пошту: amykhailytsia@cfg.com.ua **Ірина СТАХУРСЬКА**

Рани болю, який ніхто і ніщо не загоїть...

- Нащо ти, Боже, підрізав крила? -
Ридає мати, голубка сива.
Безвісти зниклий син в чистім полі.
Чим заслужила такої долі?
Кажуть, загинув... немає тіла.
Від тої звістки аж почорніла.
Ні домовини, ані могили,
Не відспівали, дзвони не били.
Мати голосить, у вітру питає:
- Може, ти бачив? Може, ти знаєш?
Стишився вітер, аж відсахнувся,
Висушив слюзи та й розминувся.
Мати-матуся, сива лебідка,
Чекає сина, не знає звідки.
Зранена пташка б'ється в віконце.
- Де ж ти, мій сину?

Ти - моє сонце!
На кладовищі свіжі могили.
Когось сьогодні знов хоронили.
Заздрить... Ховає погляд пониклий:
- А мій і досі - безвісти зниклий...
Галина Нухаришин

Поховали патріота у день народження сина

15 травня жителі Тернопільської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця **Євгена Євгеновича БАРТКІВА** (17. 03. 1979 р.н.), який загинув 29 серпня 2024 року під час виконання бойового завдання в Донецькій області.

Світлої пам'яті Євген вважався зниклим безвісти...
"Ти назавжди будеш в пам'яті нашим - випускником Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України. Людиною з великої літери - Євген Бартків... Світла пам'яті і наша шана Герою", - написала у соцмережі Михайлина Винницька, керівник пресцентру у ЛРІДУ НАДУ при Президентіві України.

"...Сьогодні ми попрощалися з Євгеном - моїм чоловіком, батьком наших синів Тараса й Остапа. Людиною, яку знали, поважали і любили. Саме нині - день народження нашого старшого сина, Тараса. Йому виповнюється 18 років. І мені так боляче усвідомлювати, що тако не зможе сказати йому це перше доросле "Вітаю!". Але я точно знаю - він був би поруч. Обійняв би його, подивився б з теплом і гордістю, сказав би: "Я вірю в тебе, сину". Бо він завжди вірив. І безмежно любив своїх дітей. Євген був світлою людиною. Усміхненим, життєрадісним, добрим, ширим. Тим, хто завжди поспішав на допомогу. Тим, хто вмів підтримати і надихнути. Його мудрість і спокій давали сили іншим. Його поважали і йому довіряли. Він був справжнім патріотом - не тому, що говорив гарні слова, а тому, що жив із гідністю. Вірив у правду, в свободу, в Україну. І віддав своє життя, боронячи нашу землю, боронячи нас..." - написала Олександра, дружина Євгена.

Поховали захисника на Пантеоні Героїв Микулинецького кладовища. Щиро співчуваємо батькам, дружині, синам, усім рідним і близьким, друзям...

Вічна та світла пам'ять Герою!

Гинуть найкращі...

15 травня жителі Борщівської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, молодшого сержанта, мешканця села Козаччина **Олександра Валерійовича КАМІНСЬКОГО** (27. 04. 1981 р.н.), який загинув 11 травня під час виконання бойового завдання в населеному пункті Садовод Харківської області.

Військовий капелан о. Йов у соцмережі написав: "Дякую, дорогий братику, за службу... Ти неймовірно людина! Найкращий сержант, якого я знав... Такі люди мені рідко траплялися у війську... Гинуть найкращі. Прошу всіх моїх друзів священників і капеланів згадати героя - воїна Камінського Олександра. Мав за честь тебе знати".

Поховали захисника у рідному селі.

Щиро співчуваємо рідним та близьким, побратимам...

Вічна слава, честь і пам'ять Герою!

Вірив в краще майбутнє України

15 травня жителі Купчинської громади віддали останню шану військовослужбовцю, мешканцю с. Ішків, що на Козівщині, **Андрію Васильовичу АТАМАНЧУКУ** (21. 01. 1986 р.н.), який загинув 11 травня від удару FPV-дрона під час виконання бойового завдання у Запорізькій області.

У соцмережі багато односельців, друзів світлої пам'яті Андрія висловлювали співчуття. Зокрема, Леся Назаревич написала: "Це один біль і невимовна втрата... Сумно і боляче, бо йдуть тримати небо найкращі. Про Андрія в його рідному Ішкові пам'ятатимуть завжди як про добру, щирю, скромну, світлу людину... Моя мама, ділячись зі мною болем і неприйняттям, сказала: "Опустилися руки. Не можу нічого робити... Він був ширим, все вітався і жартував, допомагав людям. Золотий хлопець. Золоте серце. Золоті руки..."

"Не віриться, що тебе більше немає. Кого завгодно, тільки не тебе... Ти був гідною людиною. Мав ту людяність, яку має мало хто... У голові - спогади. Ти завжди був усміхнений. Тебе всі любили. Бо ти був щирий, добрий, справжній. Коли ти був на Майдані - ми всі хвилювалися. А коли одним із перших взяв в руки зброю, аби захищати нас - ціле село молилося за тебе. Але не вимолили тобі довгого життя... Говорив мені: "А хто як

не я?". Вірив в перемогу. Вірив в краще майбутнє України... Я пам'ятаю, як ти написав мені, що отримав нагороду "Золотий Хрест". Так спокійно, ніби нічого... Заспокоював. Казав, що все буде добре. Що скоро зустрінемось у мирній Україні... Що залишилося ще трошки почекаати. А тепер ти дивишся на нас з неба. А я пишу це - і плачу. Я знаю, ти в Раю..." - написала у соцмережі Nadiia Wyrebska.

Поховали захисника у рідному селі.

Щиро співчуваємо рідним, близьким, друзям...

Вічна пам'ять і шана Герою!

Більше року вважався безвісти зниклим

15 травня жителі Збаразької громади віддали останню шану військовослужбовцю, гранатометнику піхотної роти **Валерію Вікентійовичу КРЕМЕНЕВСЬКОМУ** (4. 06. 1992 р.н.), який загинув 23 лютого 2024 р. під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Роботине Полігівського району Запорізької області.

Світлої пам'яті Валерія вважали безвісти зниклим...

Мар'яна Гайдук у соцмережі написала: "Мій сусід, мій друг, з яким я виросла! Стільки спогадів хороших, пам'ять про тебе вічна!". Молодого воїна згадують як світлу, доброзичливу, щирю людину, готову завжди прийти на допомогу.

Поховали захисника у Збаразі.

Щиро співчуваємо матері, сестрі, усім рідним та близьким...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Захищав Україну упродовж багатьох років

16 травня жителі Козівської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця села Вибудів **Івана Васильовича БЕЗКОРОВАЙНОГО** (3. 03. 1979 р.н.), серце якого перестало битися 14 травня у рідній оселі.

Світлої пам'яті Іван захищав Україну від 2014 р., від початку повномасштабного вторгнення знову повернувся на фронт.

Мужній воїн залишив у вічному смутку батьків й доньку Тетяну та Мар'яну.

Поховали захисника у рідному селі.

Щиро співчуття рідним і близьким...

Вічна пам'ять та слава Герою!

Поховали на Пантеоні Героїв у селі Рай

16 травня жителі Бережанської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, уродженця Бережан **Володимира Юрійовича КОЗАРА** (30. 08. 1984 р.н.), який загинув від отриманих поранень 8 травня під час виконання бойового завдання біля населеного пункту Піщане Куп'янського району Харківської області.

району Харківської області.

Світлої пам'яті Володимир закінчив Бережанську ЗОШ № 3, навчався у Тернопільській академії народного господарства (нині ТНЕУ). У 2006-2007 р. проходив строкову військову службу в ЗСУ. Після служби працював за кордоном, був підприємцем. Мобілізований у жовтні 2024 року.

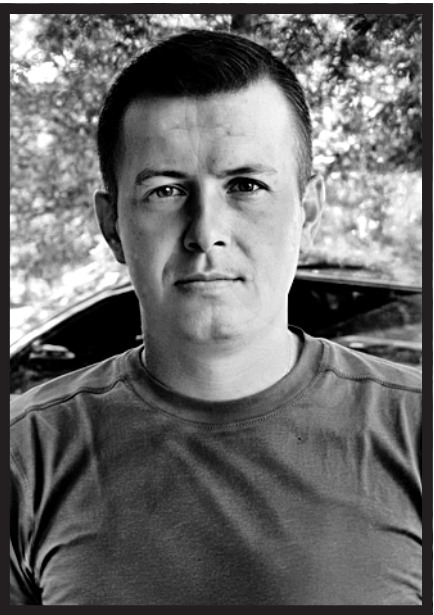
Мужній воїн залишив у вічному смутку батьків, брата Олега...

Поховали захисника на Пантеоні Героїв у селі Рай.

Щиро співчуваємо рідним і близьким...

Вічна пам'ять і шана Герою!

Серце перестало битися під час лікування важких поранень

17 травня жителі Тернопільської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, тернополянина **Любомира Юрійовича БАЧИНСЬКОГО** (4. 08. 1988 р.н.), серце якого перестало битися 14 травня у Тернополі під час лікування важких поранень, отриманих на Донеччині.

"З глибоким сумом повідомляємо, що на війні за свободу і незалежність України загинув наш випускник, відважний воїн - Бачинський Любомир. Він помер 14 травня, перебуваючи на лікуванні внаслідок важких поранень, які отримав у бою за Україну на Донеччині. Любомир був не лише гідним сином України, а й сином нашої колегії, Бачинської Любові Йосипівни. Його жертвність, мужність та любов до Батьківщини назавжди залишаться у наших серцях", - йдеться в дописі Олени Лівень на сторінці Тернопільської №14 ім. Б. Лепкого у соцмережі. Батько Любомира, Юрій Григорович, працював викладачем ТНПУ ім. В. Гнатюка.

Світлої пам'яті Любомир навчався у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності. Добровольцем захищав Україну від 2024 року. Воїна згадують як доброзичливого, щирого, чуйного чоловіка.

Поховали захисника на Пантеоні Героїв Микулинецького кладовища.

Щиро співчуваємо батькам, рідним, близьким, друзям...

Вічна та світла пам'ять Герою!

Відійшов у засвіти, де вже немає кордонів...

17 травня жителі Мельнице-Подільської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, прикордонника, мешканця с. Панівці, що на Борщівщині, молодшого сержанта **Василя Васильовича ТИМІНСЬКОГО** (17. 09. 1976 р.н.), серце якого перестало битися 13 травня.

Його дружина Альбіна написала: "...Найстрашніша ніч мого життя, яка розділила його на до та після... Безсонна ніч очікування, надії, ду-

мок, молитви до Бога, прохання до чоловіка на відстані, щоб розплющив очі... Ніч, яка все змінила, зламала мрії, плани, надії... Сьогодні моя душа розірвана навпіл, серце облягається кров'ю, коли дивлюся в очі дітям, яким не знала, як сказати, що їхнього найкращого і люблячого татка вже немає на цій землі..."

Поховали захисника у рідному селі.

Щиро співчуваємо рідним, близьким, побратимам...

Вічна пам'ять та слава Герою!

Трагедія сім'ї Каськівих

18 травня жителі Чортківської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, мешканця с. Скородинці, солдата **Петра Івановича КАСЬКІВА** (25. 05. 1973 р.н.), серце якого перестало битися 12 травня у військово-медичному клінічному центрі у Харкові.

Світлої пам'яті Петро пішов захищати Україну у квітні 2024 року... Захворів, мав важку форму пневмонії. Лікарі боролися за життя захисника, але врятувати не змогли.

"Трагедія сім'ї Каськів - подвійна. Брат загиблого - Каськів Володимир Іванович (1974 р.н.) також боронив Україну. З 1 серпня 2024 р. вважається зниклим безвісти поблизу населеного пункту Синьківка Куп'янського району Харківської області..." - йдеться у дописі у соцмережі Чортківської міської ради.

Редактор чортківської районної газети "Голос народу" Любомир Габруський у статті "Додому "на щиті" повернувся солдат Каськів Петро..." написав: "Петро був призваний до лав ЗСУ разом зі своїм молодшим на рік братом Володимиром у квітні минулого року. Родичі розповідали, що обидва хлопці були дуже робітними. Будьяка робота їм була під силу. Власними сім'ями, на жаль, не встигли обзавестися. Матір давно померла. З найрідніших у них залишився тільки батько, котрий, гірко плачучи, у колі родини стрічав домовину з тілом свого старшого сина у воротах катедрального собору Верховних Апостолів Петра і Павла..."

Поховали захисника у рідному селі.

Щиро співчуваємо рідним і близьким...

Вічна пам'ять та слава Герою!

Два роки вважався безвісти зниклим

18 травня жителі Тернопільської та Збаразької громад віддали останню шану військовослужбовцю, командирі бойової машини, уродженцю Збаража **Олегу Сергійовичу ДУНДЮ** (21. 08. 1973 р.н.), який загинув 16 травня 2023 р. під час виконання бойового завдання на Харківщині.

Світлої пам'яті Олег на початку повномасштабного вторгнення пішов добровольцем у 105-ту окрему бригаду ТРО 82-го батальйону. Два роки його вважали безвісти зниклим, рідні розшукували його,

жили надією... і лише 16 травня 2025 р. його визнали полеглим.

"...Довгоочікувані новини про близьку людину принесли не полегшення, а невимовний сум для матері, сестер і брата, для дружини, синів і доньки, усіх рідних та друзів, однокласників, з якими навчався у Збаразькій школі, одногрупників з місцевого училища", - йдеться у дописі Збаразької міської ради у соцмережі.

Поховали захисника на Пантеоні Героїв Микулинецького кладовища.

Щиро співчуваємо рідним, близьким...

Вічна та світла пам'ять Герою!

Був прикладом мужності та гідності

18 травня жителі Микулинецької і Тербовлянської громад віддали останню шану військовослужбовцю, водію кулеметного відділення, мешканцю селища Дружба і м. Тербовля (мікрорайон Сади), солдату **Сергію Євгеновичу МАЛИКУ** (30. 07. 1983 р.н.), серце якого перестало битися у госпіталі 13 травня після важкої хвороби.

"...Сергій Малик залишив по собі не лише спогади. У нього залишилися мама, дружина, донька, син, сестра. Для них він був всесвітом. Для нас усіх - прикладом мужності, гідності й безмежної любові до рідної землі..." - йдеться у дописі Тербовлянської міської ради.

Поховали захисника у Тербовлі.

Щиро співчуваємо рідним і близьким...

Вічна і світла пам'ять та шана Герою!

У серпні мав одружитися...

19 травня жителі Тернопільської та Великобerezовицької громад віддали останню шану військовослужбовцю, уродженцю с. Петриків, мешканцю Тернополя **Владиславу Олеговичу ТИЩУКУ** (10. 06. 1992 р.н.), який загинув 15 травня під час виконання бойового завдання на Сумщині.

Світлої пам'яті Владислав проживав в Луцьку, де закінчив школу та військовий лицей. Згодом навчався у Тернопільському національному економічному університеті. Працював за кордоном, зокрема у США на круїзному лайнері, потім у Китаї. Згодом повернувся і проживав у Тернополі. Любив грати у футбол. Після повномасштабного вторгнення пішов захищати Україну. У серпні воїн мав одружитися...

Поховали захисника у родинному селі. Щиро співчуваємо матері, рідним, близьким, побратимам і друзям...

Вічна пам'ять, слава та шана Герою!

Закінчення на 4 стор.

Свобода
Головний редактор Тарас Савчук

Відповідальний секретар Віктор Уніят
Літературний редактор Наталія Гавришко
Редактор відділу Галина Вандзеляк
Бухгалтерія Галина П'ятківська
Рекламний відділ Оксана Волошина

Індекс видання: 40184.

Е-mail редакції: reklama-svoboda@ukr.net, svoboda-te@ukr.net. Сайт: svoboda.te.ua

Віддруковано: ТОВ «Поділля-Тер», м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37, (067) 352-18-51, сайт www.a-print.com.ua. Замовлення № 657. Тижневий тираж 10202

Висловлювані авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Оригінали не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - лише на сторінках газети. Матеріали під рубрикою «Політична трибуна» надруковані на правах реклами. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Степан ГОРУЦ:

«Реєстр боржників не може бути каральним механізмом»

«Батьківщина» зупинила спробу уряду позбавляти людей майна без суду

НАША КОМАНДА
СТОЯЛА, СТОЇТЬ І СТОЯТИМЕ
НА ЗАХИСТІ ІНТЕРЕСІВ
ПРОСТИХ УКРАЇНЦІВ!

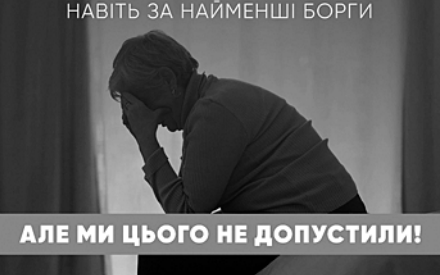

Степан ГОРУЦ

«БАТЬКІВЩИНА»
ПЕРЕКОНАЛА ПАРЛАМЕНТ
СКАЗАТИ «НІ»!

ВЛАДА ХОТІЛА
АРЕШТОВУВАТИ
МАЙНО ЛЮДЕЙ БЕЗ РІШЕННЯ СУДУ
НАВІТЬ ЗА НАЙМЕНШІ БОРГИ

АЛЕ МИ ЦЬОГО НЕ ДОПУСТИЛИ!

СВАВІЛЛЯ ВЛАДИ
ЩОДО НАЙНЕЗАХИЩЕНИШІХ
ПІД ЧАС ВІЙНИ
ЗУПИНЕНО!

ЗАКОНОПРОЄКТ №9363
ПРОВАЛЕНО!

■ "Батьківщина" рішуче виступила проти урядового законопроекту №9363, який передбачав масштабну цифровізацію виконавчого провадження. Завдяки принциповій позиції фракції документ не був ухвалений у другому читанні.

З а словами голови Тернопільської обласної організації ВО "Батьківщина" Степана Горуца, ухвалення цього законопроекту могло б мати катастрофічні наслідки для мільйонів українців.

- Цим законопроектом фактично передбачалося внесення громадян до реєстрів боржників без жодного судового рішення. Це означає, що людину можуть позбавити права розпоряджатися власним майном - землею, нерухомістю, автомобілем - лише на підставі рішення виконавця або навіть поліції, податкової чи прикордонників, - наголосив Степан Горуц. - А якщо це - помилка? А якщо - зловживання?

Степан Горуц застерігає, що в разі ухвалення таких норм Україна ризикувала б перетворитися на країну, де права власності підриваються без суду і слідства.

- Ми не можемо дозволити, щоб військовослужбовці, які до мобілізації були ФОПами, тепер воюють, а тим часом отримують податкові нарахування і потрапляють у реєстри боржників. Це абсурд! Вони не можуть оформити спадщину чи продати майно - і все це без рішення суду. Хіба це справедливо? - зазначив Степан Горуц.

На переконання голови Тернопільської обласної організації "Батьківщини", такий законопроект суперечить принципам верховенства права і базовим конституційним гарантіям громадян.

- "Батьківщина" стоїть на захисті кожного українця, його прав і свобод. Ми будемо й надалі блокувати будь-які спроби обмежити власників майна без судового процесу. Закон - один для всіх, а не за бажанням виконавців чи чиновників, - підсумував Степан Горуц.

Діана РОМАНІВ

Нагороджений

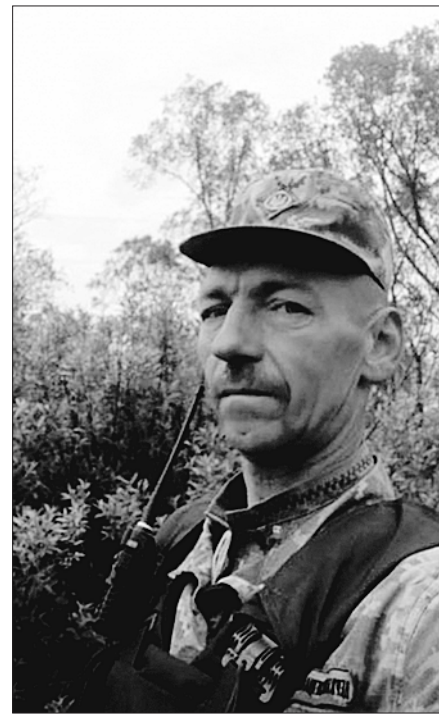
«Золотим Хрестом»

■ Солдат Володимир Гороховський, житель села Загір'я Залозецької громади, удостоєний почесної відзнаки Головнокомандувача Збройних сил України - "Золотий Хрест".

Ц ю нагороду вручають військовослужбовцям рядового і сержантського складу, які виявили мужність та успішно виконали бойові завдання під час захисту України. Її присуджує особисто Головнокомандувач ЗСУ Олександр Сирський.

Володимир Гороховський - приклад вірності і незламності, вірний син України, який гідно несе службу заради спокою і майбутнього всієї держави. Сердечно дякуємо захисникові за відвагу, силу духу та самопожертву. Слава Україні!

Альона ПЕТРОВСЬКА

Тільки б дитині

не довелося воювати

■ "Війна - це найгірше жакіття, яке може бути. Але я готова й далі служити в Збройних силах України - тільки б моя дитина не бачила всього цього, тільки б їй не довелося воювати..." - ці слова 35-річної Таміли з Рівненщини стали основною мотивацією її служби у складі 128 окремої гірсько-штурмової Закарпатської бригади.

чальник медичного пункту, рятувала поранених під вогнем, накладала турнікети просто в машині. "Часто не пам'ятаю ні імен, ні обличчя... але вони пам'ятають мене", - розповідає жінка про випадкову зустріч із бійцем, якому врятувала життя.

Мама з війни

син із квітами

Її син - 15-річний школяр із Києва. Поки мама на фронті, вихованням займається батько. Та Таміла підтримує з сином щоденний зв'язок. "Жодного дня без розмови. Усі мої відпустки ми проводимо разом. Він завжди зустрічає мене з квітами", - каже вона. Таміла визнає: бути матір'ю під час війни важче, ніж просто бути військовою.

«Хто як не я?»

Її контракт давно завершився, але вона не йде. Серед побратимів - просто "Начальниця". А сама каже, що служимите ще, якщо це врятує її сина від війни.

Таміла продовжує службу на передовій. Як і тисячі інших, вона бореться за перемогу та мир на рідній землі.

Щоб долучитися до лав 128 ОГШБр, слід звернутися за тел.: +380506656700.

Або заповнити анкету: <https://www.128brigade.com.ua/recruitment-application>

Відділ зв'язків з громадськістю управління комунікацій Оперативного командування "Захід" Сухопутних військ Збройних сил України

Безвісти зниклі

не означає забуті

■ На Чорківщині у центрі села Білобожниця, біля будинку культури, встановили "Алею надії", на якій розміщено світлини військовослужбовців Білобожницької громади, котрі пропали безвісті під час російсько-української війни.

Україні і чий слід загубився у вирі бойових дій.

"Ця Алея - символ нашої віри та боротьби. Ми хочемо, щоб кожен, хто бачить ці обличчя, розумів: ці люди не забуті. Їх чекають, за них борються. Ми щиро молимося і віримо в те, що кожен захисник повернеться до своїх рідних живим і здоровим. Пам'ятаємо! Чекаємо!" - йдеться на фейсбук-сторінці Білобожницької громади.

Вікторія ГАЙДАМАХА

Від технічних гуртків

до технічних відкриттів

■ Відбулася урочиста імпреза з нагоди 80-річчя руху юних техніків Тернопільщини. Цей поважний ювілей зібрав під одним дахом колег, гостей, ветеранів позашишкольній освіти, педагогів, вихованців та щирих друзів галузі технічної творчості.

З ібралися не лише для того, щоб відзначити визначну дату, а й щоб вшанувати тих, хто творив, розвивав і передавав дітям вогник технічної думки.

З вітальним словом до присутніх звернувся заступник начальника Тернопільської обласної військової адміністрації Павло Журба. Він подякував усім, хто працює у сфері позашишкольній освіти, наголосивши на її ролі у формуванні майбутнього України. Особливо підкреслив важливість сучасних технічних гуртків, зокрема тих, що навчають дітей створювати дрони та інші інноваційні розробки, які вже сьогодні можуть стати в пригоді на захисті країни.

Привітали юних техніків Тернопілля директор департаменту освіти і науки Тернопільської ОВА Ольга Хома та заступник голови обласної організації профспілки працівників освіти і науки України Оксана Піхурко.

З відозверненням та привітанням до присутніх звернувся від Міністерства освіти і науки України директор Українського державного центру позашишкольній освіти Геннадій Шкура.

Про історію створення розповів директор Тернопільського обласного комунального центру науково-технічної творчості є профільним закладом, де функціонують гуртки науково-технічного профілю за 24 напрямки, а це 780 учнів. З них 12 працюють безпосередньо у територіальних громадах нашої області.

ної творчості школярів та учнівської молоді Йосиф Кохан. Його історія бере початок з 25 квітня 1945 року, коли в Тернополі було засновано обласну дитячу технічну станцію.

Відтоді розпочалося активне формування мережі подібних установ по всій області. На сьогодні Центр

науково-технічної творчості є профільним закладом, де функціонують гуртки науково-технічного профілю за 24 напрямки, а це 780 учнів. З них 12 працюють безпосередньо у територіальних громадах нашої області.

Святування ювілею розпочалося

з виставки творчих робіт вихованців гуртків "Творимо дива власними руками", серії майстер-класів гуртків ПТМ та показових виступів юних операторів дронів і швидкісного маневрування радіокерованих автомобілів.

Багато теплих слів вдячності лунало під час свята на адресу педагогів-позашкільників - теперішніх і колишніх, згадували і тих, хто уже відійшов у засвіти.

Грамоти, подяки та відзнаки ювіляри отримали від Міністерства освіти і науки України, Українського державного центру позашишкольній освіти, Тернопільської обласної військової адміністрації, департаменту освіти і науки Тернопільської ОВА, Тернопільської обласної організації профспілки працівників освіти і науки України та Тернопільського обласного комунального центру науково-технічної творчості школярів та учнівської молоді.

"Наш пошук і творчість - тобто, Україно!" - під цим промовистим девізом юні техніки Тернопільщини зустрічають свій 80-річний ювілей, впевнено крокуючи в майбутнє, де наука і технології стануть запорукою процвітання нашої держави.

Вікторія ГАЙДАМАХА

У Раштівцях освятили престол, а у Сороцьку

відзначили ювілей об'яви Богородиці

■ 18 травня митрополит Тернопільський і Кременецький Нестор з архіпастирським візитом відвідав Хоростківське благочиння.

В исокопреосвященніший владика звершив чин освячення престолу у храмі Воздвиження Чесного Хреста Господнього в селі Раштівці і звершив там Божественну літургію. Його

Високопреосвященству співслужили настоятель храму пророкеї Іван Бучок, Хоростківський благочинний протоієрей Володимир Марчишак і клірики благочиння.

Архієрей відзначив церковними

нагородами настоятеля та найактивніших парафіян.

Цього ж дня на парафії села Сороцьке Великобірківського деканату УГКЦ відбулися святкові урочистості, присвячені 75-й річниці об'явлення Пресвятої Богородиці у Сороцьку та 160-й річниці від дня народження Митрополита Андрея Шептицького.

Святкову Божественну літургію очолив декан Великобірківського деканату о. Михайло Піняга, у співслужінні адміністратора парафії о. Юрія Гаврилишина, священників деканату та духовенства з Тернополя. У молитві віряни дякували Богові за дар віри, за мир і за великих провідників українського народу.

Слово до громади виголосив о. Роман Гриджук. Особливу увагу священник звернув на просвітницьку, економічну та пастирську працю митрополита Андрея Шептицького, його жертвну любов до свого народу та глибоку християнську мудрість.

Завершенням молитовної частини

стало освячення алеї Слави героїв, вихідців із села Сороцьке, які поклали життя за свободу України.

Після молитви відбулася культурно-мистецька частина святкування. Виступили хори та танцювальні колективи Великобірківської громади, які об'єднали дітей, молодь і дорослих у спільному прославленні Бога та української культури. Під час заходу діяли благодійний ярмарок, лотерея та аукціон, організовані з метою збору коштів на потреби військовослужбовців Збройних сил України. Усіх охочих пригостили смачними стравами, які приготували місцеві господині та польова кухня Тернопільського козацько-десантного рою.

Серед гостей були присутні численні парафіяни й гості з навколишніх сіл. Організатори подякували усім, хто долучився до підготовки та проведення урочистостей, та висловили вдячність Богові і захисникам України за дар миру.

Лілія СМАЧЛО

28 облич, 28 невтрачених надій. Ці світлини є важливим нагадуванням про тих, хто відстоював незалежність

Чи постане Пантеон Слави на військовому цвинтарі у Підгайцях?

Про стражденню долю цього останнього місця спочинку військовиків автор писав не раз. Як неодноразово звертався до різних інстанцій у справі збереження поховань полеглих воїнів І-ої світової війни, так і наших героїв - усусів і вояків УГА, які боролися за волю України. Йшлося там про бережливе та шанобливе ставлення до захоронень на військовому та міському кладовищах.

Більше того... Триває російсько-українська війна, і на військовому цвинтарі, на якому спочивають вічним сном герої минулих битв за Україну - січові стрільці та вояки УГА, ховають і сучасних героїв - воїнів ЗСУ, наших земляків. Постає не тільки давню незрілу проблему реконструкції військового цвинтаря, а й створення Пантеону Слави...

Отже, передісторія появи військового цвинтаря.

Перша світова війна... Підгайці, як і вся Галичина, стали ареною запеклих боїв впродовж 1914-1917 рр. Особливо жорстокими були бої, коли фронт стабілізувався по р. Стрипа. Йшла битва між українськими січовими стрільцями та росіянами. Воювали у складі австро-угорської армії представники інших національностей, а також воюки німецьких формувань. Тоді Підгайці стали єдиним прифронтовим шпиталем. Оскільки наша повітова лікарня не могла помістити всіх поранених, то використовували великі будівлі, як-от: польський "Сокіл",

більш відомий підгайчанам як колишній кіно-театр, будинок Кона по вул. Замковій, будинок рабина Лілієнфельда на вул. Стуса (музична школа), будинок Ціммета та ще деякі будинки у центрі міста. А єдину триповерхову солідну будівлю - суд і уряд податковий - взяла під лічницю українська громадськість міста для лікування своїх героїв - УСС, а пізніше - вояків УГА на колишній вулиці Широка, а тепер Шевченка. Тут постійно лікували понад 30 поранених та хворих усусів.

Для опіки над хворими та пораненими зорганізувався в місті жіночий допомоговий комітет. Його очолила пані Мирослава (Міра) Яримович-Блавацька. До комітету входили О. Возняк-Вороневич, Ю. Дзядикович-Кучма, П. Косович-Мушкевич, А. Пенкальська-Овсєнєцька, Т. Кучма-Срібна, Л. Головінська-Карп'як.

Комітет не тільки повністю опікувався над пораненими та хворими, а й організував збір харчів і білизни для них.

Далеко не всі поранені виживали... Померлих ховали на цвинтарі за каплицею на певній відстані. Ті могили були недоглянуті впродовж останніх десятиліть та поросли грабом-самосійкою. Сьогодні активно хоронять там своїх померлих родичів. І ось, коли вже місця на цвинтарі почало бракувати, одна підгаєцька міщанка (на жаль, історія не зафіксувала її імені) віддала під цвинтар своє поле, зокрема, щоб там ховали наших українських вояків, хоча ховали пізніше і поляків, які брали участь в україно-польській війні у 1918-1919 рр., та представників інших народів. Історія зафіксувала понад 200 поховань на обох кландовищах впродовж 1914-1920 рр. Можливо, й більше, оскільки пізніше

почали звозити загиблих вояків із полів, де точились бої. У публікації про старий цвинтар ми загострювали увагу шановного читача, як і чому збиті на швидкуруч дерев'яні хрести із написами поминали на бетонні хрести, але безіменні. По вересень 1939 року військовим цвинтарем, а також окремими могилами воїнів, розкиданих у різних місцях Підгаєччини, опікувалося Товариство охорони воєнних могил. Щорічно перед Зеленими

святами вони упорядковували кожну могилу, дбали про пам'ятники та про написи на них, якщо такі були.

Ось що розповідала мені учасниця тих акцій, просвітянка, зв'язкова УПА на псевдо "Квітка" Євгенія Корпан з дому Садовська: "Кожного року від церкви організовувався на Зелені свята похід. Спочатку паханіда правила на могилах військових. Іван Даньків, герой Крут, активний діяч "Просвіти" і будови Народного дому в Підгайцях, давав священникові книгу, в якій були імена всіх похованих тут січових стрільців. Потім він виголошував промову, а хор співав "Вічна пам'ять", "Коли ви вимирали..." та інші пісні. Після цього ми клали вінки, і аж тоді йшли на гроби до своїх рідних". У своїй пам'яті жінка зберегла такі імена: сотник січових стрільців Порфирій Яримович, хорунжий Володимир Слишчак із Новосілки, хорунжий Михайло Щупляк зі Соснова (насправді, четар УГА, який помер від ран 02.06.1919 - авт.), Мирон Іваськевич (1887 р.н. із Галича - передмістя Підгайців), сотник священник Никифор... Пригадувала ще із Вербова Василя Крипкого, з Сільця Барана Михайла, Колондницького, Чупровського, Залуцького. Автори історії "Підгаєцької землі", виданої в Детройті (США) 1980 року, зафіксували ще прізвища, окрім згаданих, сотника Маріана Ольшанського, підстаршини Гапія.

Не сумніваємось, що Іван Даньків зачитував також й імена вояків УГА, які померли від ран або ж загинули в часи україно-польської війни, а чи під час Чортківської офензиви, і були поховані як на нашому військовому цвинтарі, так і на загальноміському, а відомості

про них (понад 20 осіб) нам стали відомі відносно недавно. На військовому цвинтарі, окрім них, спочиває також вічним сном ще одна знакова постать - поручник УГА, капелан 11-ї бригади отець Василь Опарівський (1890 р.н., с. Бонарівка Підкарпатське воеводство, Польща). Під час Чортківської офензиви смертельно поранений від розриву гранати у селі Слов'ятин. Пораненого везли до Підгаєць 30 км. Цього ж дня, 22.06.1919 року, він помер в українській лічниці. Йому було 29 років. Доньці Ярославі було тільки два роки. Коли вона виросла, то стала дружиною Степана Бандери. Вдячні підгайчани, відзначаючи 100-річчя Чортківської офензиви, вшановуючи пам'ять героїв УСС та УГА, похованих на обох цвинтарях, відкрили та освятили пам'ятник отцеві Василеві Опарівському. На освячення могили свого дідуся приїхав і його онук із Києва Стефан Бандера. То був хвилюючий момент. На пам'ять про цю подію автор сих рядків подарував йому фотокопію із метричної книги за 1919 р., в якій зафіксовано ім'я його діда.

На жаль, докладні списки героїв втрачені у післявоєнний час, а сталінські енкаведисти за допомогою місцевих яничарів довели цвинтар до жалкогого стану: позбавили бетонні хрести, написи на надгробках. Та все таки могили не нищили. Просто залишили на заупустіння.

(Продовження в наступному номері)
Степан КОЛОДНИЦЬКИЙ,
краща вояка

Герої не вмирають

Рани болю, який ніхто і ніщо не загоїть...

Закінчення.
Початок на 2 стор.

Понад півтора року рідні жили надією...

19 травня жителі Козівської громади віддали останню шану військовослужбовцю, радіотелефоністу, мешканцю села Вимислівка **Андрію Богдановичу ЯЦУЛІ** (12. 02. 1979 р.н.), який загинув 19 серпня 2023 р. під час виконання бойового завдання на Харківщині.

Світлої пам'яті Андрій навчався в Олесинській ЗОШ 1-3 ступеня, що на Козівщині, після закінчення школи працював будівельником. Згодом одружився, у подружжя народилося дві доньки. У лютому 2023 р. його призвали до лав ЗСУ. Від серпня 2023 р. вважався безвісти зниклим. І лише нещодавно, завдяки ДНК-експертизі, вдалося встановити його особу.

Мужній воїн залишив у вічному смутку батьків, двох доньок та двох сестер.

Поховали захисника у родинному селі.

Широ співчуваємо рідним і близьким...

Вічна слава і пам'ять Герою!

Був готовим завжди прийти на допомогу

19 травня жителі Тернопільської громади віддали останню шану військовослужбовцю **Богдану Зіновіовичу КАРХУТУ** (2. 11. 1977 р.н.), який загинув 13 травня під час виконання бойового завдання у Донецькій області.

Світлої пам'яті Богдан навчався у ЗОШ №14 м. Тернополя. Знайомі згадують його як чуйного і добро-

го чоловіка, який любив близьких і завжди усім готовий був прийти на допомогу.

Поховали захисника на Пантеоні Героїв Микулинецького кладовища. Широ співчуваємо рідним, близьким, друзям...

Вічна та світла пам'ять і шана Герою!

Загинув на Донеччині

20 травня жителі Нараївської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця 100-ї окремої механізованої бригади Сухопутних військ ЗСУ, мешканця села Нараїв **Ярослава Степановича ОКОПНОГО** (12. 04. 1971 р.н.), який загинув 6 серпня 2024 р. внаслідок мінометного обстрілу в Донецькій області.

Світлої пам'яті Ярослав тривалий час вважався зниклим безвісти... Рідні сподівалися, що воїн повернеться живим, але...

Поховали захисника у рідному селі.

Широ співчуваємо рідним, близьким, побратимам...

Вічна пам'ять та слава Герою!

Герої не вмирають!
В. К.

Кому можуть призначити дострокову пенсію за віком

■ **Перелік осіб, які мають право на дострокову пенсію, та умови призначення такої пенсії визначено статтею 115 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".**

Таким правом користуються громадяни, які:

- 1) мають особливий статус:**
 - учасники бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни, члени сімей загиблих (померлих) захисників і захисниць України після досягнення чоловіками віку 55 років, жінками - 50 років та за наявності страхового стажу не менше 25 років у чоловіків і не менше 20 років у жінок;
 - багатодітні матері (народили п'ять та більше дітей), матері осіб з інвалідністю з дитинства або тяжко хворих дітей, яким не встановлено інвалідність, за умови, що вони:
 - виховали дітей до шестирічного віку;
 - досягли 50 років;
 - мають не менше 15 років страхового стажу.
 - За вибором матері або в разі її відсутності, якщо виховання таких дітей здійснювалося батьком, йому призначають дострокову пенсію за віком після досягнення 55 років та за наявності страхового стажу не менше 20 років.

2) звільнені за 1,5 року до до-

Тернопільщина шукає кращі рішення для розвитку громад

■ **Начальник Тернопільської обласної військової адміністрації В'ячеслав Негода під час брифінгу для медіа презентував результати рейтингової оцінки соціально-економічного розвитку громад за січень-квітень 2025 року.**

Навіщо цей рейтинг? Його запровадили після консультацій з громадами, щоб:

- стимулювати ухвалення ефективних управлінських рішень;
- посилити фінансову спроможність місцевих бюджетів;
- покращити якість послуг для мешканців області.

Оцінювання проводять щомісяця за методикою, затвердженою розпорядженням ОВА. В основі - 34 показники в межах 7 напрямів:

- фінанси;
- економіка та міжнародна співпраця;
- освіта і спорт;
- цифровізація;
- житлово-комунальна сфера;
- соціальні та ветеранські послуги;
- безпека.

"Ми запровадили такий інстру-

сягнення пенсійного віку:

- у зв'язку зі змінами в організації виробництва та праці, у тому числі з ліквідацією, реорганізацією, банкрутством, перепрофілюванням підприємства, установи, організації, скороченням чисельності чи штату працівників за умови реєстрації таких осіб у державній службі зайнятості протягом 30 днів після звільнення та відсутності протягом 7 календарних днів належної для них роботи;
- у зв'язку з виявленням невідповідності займаній посаді за станом здоров'я.

Право на таку пенсію виникає за умови, що особа на момент звільнення набула страхового стажу, необхідного для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі (35 років чоловіки та 30 років жінки).

3) мають певні захворювання:

- хворі на гіпофізарний нанізм (ліліпути), диспропорційні карлики після досягнення чоловіками 45 років, жінками 40 років та за наявності страхового стажу не менше 20 років у чоловіків і не менше 15 років у жінок;
- особи з інвалідністю по зору І групи та особи з інвалідністю з дитинства І групи після досягнення чоловіками 50 років, жінками 40 років та за наявності страхового стажу не менше 15 років у чоловіків і не менше 10 років у жінок.

Вікторія ГАЙДАМАХА

мент, щоб більш системно та об'єктивно бачити реальну картину кожної громади.

Рейтинг - це не про змагання, а про реальну допомогу громадам. Це спосіб побачити, де сильні сторони, а де потрібна підтримка. Це - відкритість влади і доступ громадськості до чіткої інформації", - пояснив В'ячеслав Негода.

Отже, ТОП-5 громад, що очолюють рейтинг:

- Тернопільська;
- Борщівська;
- Трибухівська;
- Великоберезовицька;
- Лановецька.

5 громад, що замикають рейтинг із невикористаним потенціалом для покращення своєї діяльності:

- Залозецька;
- Монастирська;
- Козівська;
- Мельнице-Подільська;
- Козівська.

Детальні результати по кожному з напрямів представлять найближчим часом заступники начальника ОВА разом з керівниками профільних структур. Уся інформація доступна на офіційному сайті Тернопільської ОВА.

Антоніна ТИХОХІД

Право

Під час пожежі загинув 53-річний чоловік

■ **Смертельна пожежа сталася у ніч на 12 травня в одному із сіл Товстенської територіальної громади. Близько 3:00 вогонь охопив житловий будинок, у якому мешкав 53-річний чоловік.**

Про подію на лінію "102" повідомив диспетчер служби надзвичайних ситуацій. На місце виїхала слідчо-опера-

тивна група Заліщицького відділення поліції. Сусіди, які помітили займання, одразу викликали рятувальників. Після гасіння пожежі в одній із кімнат виявили бездихання тіло господаря помешкання.

Попередньо експерти встановили, що причиною загоряння могло стати необережне поводження з вогнем - чоловік, ймовірно, заснув із сигаретою в ліжку.

Поліція з'ясовує всі обставини трагедії.

Альона ПЕТРОВСЬКА

Впав з висоти

■ **У Тернополі трагічно загинув 50-річний чоловік, упавши з висоти на будівельному майданчику. Інцидент стався в одному з новобудов на вулиці Смакули.**

Повідомлення про нещасний випадок надійшло на лінію "102" від будівельників. На місце події негайно виїхала слідчо-оперативна група поліції. За словами робітників, вони помітили, як із верхніх поверхів недобудова-

ного будинку впав невідомий чоловік. Отримані травми виявилися несумісними з життям - постраждальці загинув на місці. Правоохоронці встановили особу загиблого - ним виявився 50-річний мешканець Тернополя. Яким чином він потрапив на територію будівництва та що призвело до падіння - наразі з'ясовується.

Слідчі відкрили кримінальне провадження за частиною 1 статті 115 Кримінального кодексу України з поміткою "нещасний випадок". Триває досудове розслідування.

Лілія СМАЧИЛО

За 14 тисяч доларів обіцяв «відстрочку» від армії

■ **У Кременці оперативники районного відділу поліції викрили схему незаконного "вирішення питань" з військовим обліком.**

Місцевий мешканець за грошову винагороду обіцяв військовозобов'язаним оформити документи про непридатність до служби і відстрочку від мобілізації.

За інформацією поліції, зловмисник переконував потенційних клієнтів, що має вплив на працівників територіального центру комплектування (ТЦК) та членів військово-лікарської комісії. У такий спосіб, нібито "завдяки зв'язкам", він обіцяв виготовити фіктивні медичні документи, що дають пра-

во на виїзд за кордон.

Як повідомив заступник начальника Кременецького райвідділу поліції Ігор Яблонський, під час передачі 14 тисяч доларів США за свої "послуги" чоловіка затримали "на гарячому". Гроші вилучено. Затримання провели відповідно до ст. 208 Кримінального процесуального кодексу України.

Правоохоронці повідомили фігуранту про підозру за ч. 3 ст. 369-2 КК України - зловживання впливом. Процесуальне керівництво здійснює Кременецька окружна прокуратура.

Наразі поліцейські встановлюють усіх осіб, які скористалися "послугами" затриманого, а також можливих спільників схеми. Слідство триває.

Альона ПЕТРОВСЬКА

Втратила понад 400 тисяч

■ **Поліція Тернопільщини розслідує черговий випадок телефонного шахрайства, жертвою якого стала 68-річна мешканка Тернополя. Жінка втратила понад 400 тисяч гривень, повіривши незнайомцю, який представився слідчим силової структури.**

Заданими слідства, ще на початку травня до пенсіонерки зателефонував невідомий. Відрекомендувавшись правоохоронцем, він повідомив, що проти

неї відкрито кримінальне провадження за... державну зраду. Причина - закупівля ліків у продавців із тимчасово окупованих територій. Щоб "пом'якшити ситуацію", псевдослідник запропонував перерахувати гроші на електронний гаманець. Наступного дня жінка в пункт обміну валют повернула 9100 доларів США та 1000 євро за вказаними реквізитами. Лише згодом вона зрозуміла, що стала жертвою шахрайства. Слідчі Тернопільського райуправління поліції відкрили кримінальне провадження. Проводять оперативні заходи для встановлення особи зловмисника.

Лілія СМАЧИЛО

Написано серцем

Молилась

Мені до ніг лягали всі дороги,
Мене шукали радощі й тривоги,
Широкий світ я прагнув обійняти...
Молилась вдома одинока мати.

Там вишні цвіт
крізь весни в душу ронять,
Надією світає підвіконня,
У спогадах, разочок до разочка,
Моя дитяча вишита сорочка.

Край шляху сива горлиця, як доля,
Не роси п'є, - сльозини захололі,
І тулиться до хатнього причілка
Так винувано смерекова гілка.

Де сонце пригорнулось до калини,
Я серцем чую

вистраждане: "Сину..."
Таке високе небо понад краєм:
Любов'ю мати світ благословляє.
Володимир КРАВЧУК

У одязі, в обмеженнях, в словах...
Хай дах мостили з жовтої соломи,
Віконця майстрували замалі,
Та затишно було у тому домі,
Де каганець палили на столі.
Спливає час, іде вперед наука,
І люди вже, ну, зовсім не прості...
У душах зустрічається багнюка,
Хоч і будинки зараз золоті...
Не в золоті ціна і не в каратах,
І не у тім, яку ти маєш кров.
Яка би не була у тебе хата,
В душі повинна правити любов!
Алла БОРОВСЬКА

Сміхотерапія

Щоденник чоловіка, жінка якого вирішила сісти на дієту

День перший

Моя кохана влізла в джинси, які носила ще у дев'ятому класі. Натягнула, застебнула і надула губи. Я обережно нагадав, що Катруся й п'ять років тому могла застібнути їх лише лежачи. За що їй отримав по вухах. За що - незрозуміло.

День другий

Катя, здається, з'їхала з глузду. Скинула весь смачний вміст холодильника коту. Мурзик трохи здивувався, потім несудя, як кулька, - ноги ледь діставали до підлоги. На вечерю вся родина їла щось на кшталт несолоного рису. Але без мікроскопа не розгледити, що саме в тарілці. Теща активно підтримує цю дієтину революцію.

День третій

На роботу мчав, наче на побачення - мріяв про обід. Колеги жартують: "Що, дружина не годує?". Ввечері тесть вимагав нормальної їжі. Ага, дочекався. Катя з усмішкою подала йому морквяне рагу. З таким виглядом, ніби святу вечерю принесла.

День четвертий

Кіт проситься надвір. І явно не до киць. Намагається втекти з дому, де навіть на нього розповсюджується дієта.

День п'ятий

Теща - герой. Якимось дивом пронесла в дім торбинку з цукерками. Я ледь не розплакався. "Дякую, мамо", - прошепотів я.

День шостий

Тесть після роботи з'їв салат із селери, театральнo зітхнув і сказав: "Ситий". Його в театр треба відправити, не на пенсії сидіти. Я ж намагався пояснити дружині, що чоловіку потрібна енергія, а для енергії - м'ясо. Але марно.

День сьомий

П'ятниця! Пиво! Сосиски! Картопелька! Але - ні. "Коханий, не забудь: сьогодні привезуть пральну машину". Ага, як же. Інженерка з дипломом раптом забула, як пралка вмикається? Хитра. На вході теща всунула мені в руку бутерброд із салом. Я мало не просьлюзвився і прошепотів: "Спасибі, мамо". Героїчна жінка. Де вона його ховає?!

День восьмий

Все - кіт знайшов тещину заначку. Вночі гриз сало з таким шипінням, що я боявся наблизитися. Лежав у ліжку і заздрив. Теща пішла до подружки із голодними очима, а тесть покликав у лазню. Як і слід було очікувати - ми сіли в кафе. Додому повернулись ситі та щасливі. Катя у цей час вховала з вагами.

День дев'ятий

Подруга Каті Люда з'явилась з тортом і пляшкою. Але зробила фатальну помилку - сказала: "Ти, здається, схудла". Все. Катя знову взялася за джинси.

День десятий

Катя знову дістала ті самі злощасні джинси. І - о диво! - застібнула їх без зусиль. Що дивно: ніби не схудла ні на грам. Мама й тато переглядаються. І тут мене осінило - дякуємо швейній машинці й золотим рукам тещі! Катя сидить щаслива, з тортом на колінах - і схоже, забула про цю затію. А я люблю її - не за сантиметри, а просто так.
P.S. Джинси я сховавав. Куди - знає тільки Мурзик. Але він - на мій стороні.
Ніна ТИТОВА

Нове життя

слідством. Баба Зося тоді, як могла, заспокоювала бідну Анцю. Татові ж з роботи дали хорошу характеристику, взявши його на поруки, і обійшлося умовним терміном. Та після повернення додому батько "не просихав". Плавав, шкодував про свій страшний вчинок і заливав горе оковитою.

- Пробач, доню, - часто казав, картаючи себе, - я не хотів вбивати маму, так сталося, з необережності. Ніколи собі не пробачу. Горітиму в пеклі за скоєний гріх. Не матиму спокою й тут, на землі. Постійно перед очима стоїть її закривавлене тіло. Як тепер бути без Дарини?..

Але серце Анці отримало суцільний розпач... Донекалася повноліття, поїхала до міста. Втекла від вічно п'яного батечка, який ще й постійно плакав і скиглив, жалючі тільки себе. Донька більше його не поважала. Хотіла розпочати нове життя. Бабця дала гроші на квартиру, яку винайняла і влаштувала ся барменом у кафе. Там зустріла на свою нещасну голову Мирона і тепер знову залишилася наодинці зі своїми проблемами.

"Якби була живою матуся, - думала, витираючи гіркі сльози, втомлена Анця, - все було б по-іншому. Чому так горе трапилося в нашій сім'ї? Кощіть просто не вистачає на елементарне, мені зовсім сутужно. І за що жити? Катастрофа. Синочка шкода. Нічого хорошого я йому не зможу дати". Довго тримала в руках світлинку неньки. Змороною, в якомусь мареві, заснула. Все було так реалістично. Мати усміхалася, гладила її руку, а вуста шепотіли: "Не плач. Я завжди оберігатиму тебе. Скоро все налагодиться, усе буде добре". Але її розбудив плач немовляти та настирливий телефонний дзвінок.

- Доню, - говорив стривожений батько, - вибач за все, за мою байдужність. Я змінився, закодувався, на пенсію вийшов. Ти мені наснилася. Вся брудна, у лахміттях кудись біжиш. Зрозумів, що тобі негайно потрібна допомога. Підтримаю тебе, любя, і зроблю все, що в моїх силах. Це ж мій батьківський обов'язок.

На другий день тато приїхав, привіз продукти і гроші.

А все тільки починалося

доньку косилися. І завдання їй давали найпростіші. Мало не плани санвузлів креслити. Але з мамою не посперечаєшся. Батько спробував. Він мирно працював у тролейбусному парку, і всі спроби дружини прилаштувати його кудись на більш прибуткове місце були марними. У вихідні він їздив на риболовлю, а ось на дачу, з якої дружина мало не будинок відпочинку замість саду-городу зробила, їздити категорично відмовлявся.

- Я, казав, що на грядках покопатися люблю, огірочки вирощувати, помідори. А полежати на дивані я і вдома можу.

- Село, - якось дорікнула йому дружина, - огірочки-помідорчики...
- Та я-то міський, - розсміявся батько, - а ось ти забула, де народилася.

Може, він і не лише на риболовлю у вихідні їздив. Бо одного далеко не прекрасного дня просто пішов із сім'ї. Кажуть, що якісь водійки тролейбуса із середньою освітою. Втім маму це не дуже засмутило. Вона з головою пішла в роботу і незабаром перебралася до бухгалтерії міської адміністрації.

А до конструкторського бюро, тим часом, прийшов на роботу Віктор. Генеральний директор фірми знайшов його у якійсь невеликій будівельній фірмі, але всі казали, що він надзвичайно здібний. Віктор якось одразу закохався у Марину.

Однак проти їхніх стосунків спочатку була мати. Але потім, мабуть, розпитала про Віктора і пом'якшала: - Кажуть, твій Віктор дуже перспективний. Далеко піде. Так що не губися ...

Весілля зіграли гарне. Марина хотіла батька запросити, але той відмовився:

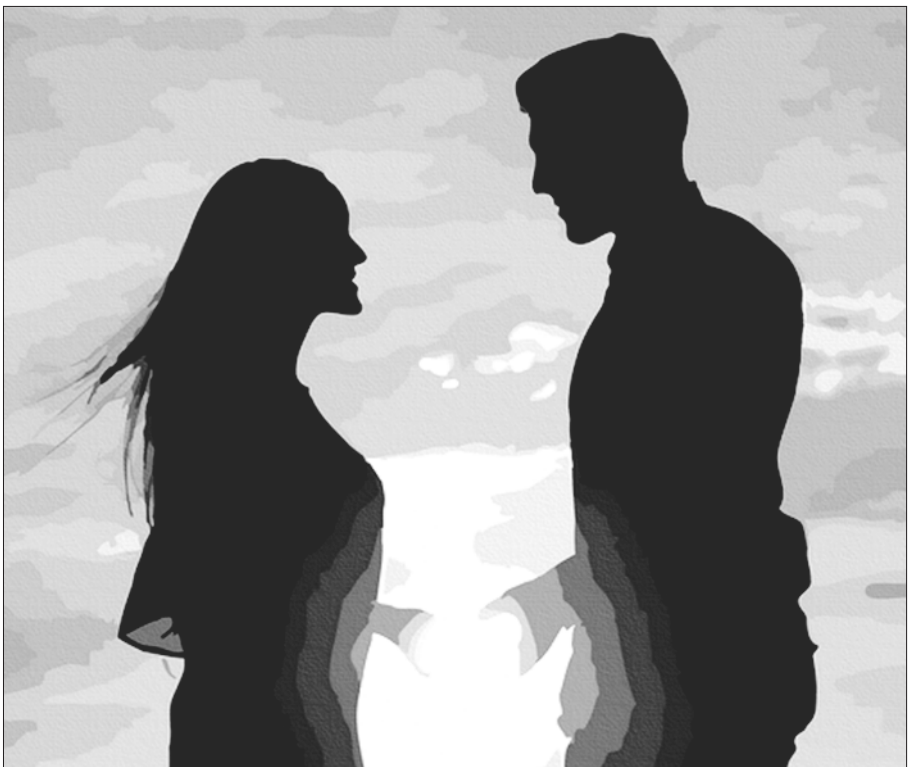
- Незручно буде. Та й без нової дружини на банкети ходити якось незручно. Ми тебе потім привітаємо, гаразд? Заодно й познайомитися.

Мати полегшено зітхнула: - Воно і на краще. Як я на нього дивитимусь?

І до вікна відвернулася. - Ти все ще його любиш? - здогадалася дочка.

- Не знаю, - сказала та. Наче й легше без нього стало. Але іноді самій погано. І ти ось від мене ідеш...

- Сама ж квартиру нам подарувала. - Подарувала. Тому що ми з твоїм Віктором точно не уживемося. Він своєю роботою живе, а не сім'єю. І походами на природу як твій батько. А в тебе в квартирі вічно шпалери будуть відклеюватися і крани протікати. Він цього не помічатиме. І костюм на ньому завжди бов-

титиметься, як на вішаку. Породи у нього немає.

- А в тобі вона звідки?
- Сама в собі виховала. Зуби стиснула і виховала. Він не зможе.

- Тоді я його виховую, - пообіцяла Марина, - постаруюся принаймні. Вона старалася. Довго. Але так до кінця не вийшло. Його намагалися заманити в інші, більш фінансові проекти, він залишався вірним фірмі. Навіть у Києві одного разу покликали, хай і на випробувальний термін, - теж відмовився. Мовляв, від батьків далеко їхати не можна.

І ще він дуже хотів дитину. Марина бачила, як він на вулиці дивився на маленьких дітей. Але спочатку їй хотілося кілька років для себе пожити, а потім з'ясувалося, що дітей вона просто не може мати.

Віктор, звичайно, переживав спочатку, але потім запропонував: - Нічого страшного, - із дитячого будинку візьмемо. Таким дітям також батьки потрібні.

Але тут категорично запротестувала мати:

- Та ви що? Ви розумієте, кого в сім'ю брати збираєтесь? А спадковість? Раптом він від матусі недолугої якось народився?

Віктор намагався наполягти. Але справа пішла ще гірше. Зрештою, мати Марини стала її і проти чоловіка налаштовувати. Мовляв, і на роботу він щось на побігеньках засидівся, і премії не отримує. І на машину ніяк кредит не візьме.

Потім якось само собою вийшло, що спільних інтересів у них поменшало. Та й друзів також. У товаришів у Віктора були колеги по роботі, навіть прості теслярі та муля-

- Тепер разом будемо, - впевнено казав батько. - Усвідомив усі свої помилки і став на правильний шлях.

Вони ще довго розмовляли про все відверто, плакали і обіймалися.

- Тату, - запитувала дочка, - чому мене Анцею назвали - таким незвичним ім'ям? Не Ганна чи Аня, чи... Навіть не знаю й як?

- Моя бабуся була Ганною. А батьки завше називали її так ніжно "Анця". От я й вирішив, що моя кровинка буде записана як Аня і не інакше. Тоді секретарка теж дивувалася і відмовляла мене записувати тебе так в метрику. Але я був настирливий. Тепер же є Аврори, Афіни. Людська фантазія безмежна.

Слухай, не просто приїхав у гості. Я у передмісті роботу знайшов. Сторожуватиму новобудову. Моя доця і онучок будуть забезпечені усім необхідним

Батько дотримав слова. Він і справді став уважним та турботливим татусем, як колись у її дитинстві. В них все налагодилося, проблеми і непорозуміння зникли. Почали жити душа в душу.

...Коли Ромчиків виповнилося 4 роки, Анця віддала його до садочку. Сама теж пішла працювати. А котрогось дня батько несподівано привіз додому гостя Ярослава.

- Доню, познайомся, це мій про-раб, дуже хороша людина.

- А це вам, - молодик тепло усміхнувся і простягнув Анці гілочку лаванди. То було так зворушливо. Він відразу справив приємне враження.

Згодом між Ярославом і Анцею спалахнули справжні почуття. Розпочався їхній бурхливий роман. У недалекому майбутньому Славик став її щасливою долею. Його справжні вчинки і по сьогодні вражають її жіноче серце. Анці приємно бути за впевненим та цілеспрямованим чоловіком. Тепер їй достатньо тепла і любові.

Анця зрозуміла, що життя прекрасне, ним варто насолоджуватися щомиті...

Оксана ВОЛОШИНА

ри. А Марині оточення підбирало мати. Тут еліта міська - бізнесмени відомі, депутати, навіть син прокурора був, який, до речі, її знаки уваги навіть при чоловіку надавав.

Загалом якось потихеньку справа закінчилася суддею, якому дуже хотілося позіхнути.

Марина на той час у іншу фірму перейшла працювати, тож бачитися вони з Віктором зовсім перестали. Спочатку Марина відчула полегшення. І в квартирі одній стало якось просторіше, і шанувальники одразу мало не в чергу вишикувалися.

Після чергових фуршетів з потрібними людьми, які мати влаштовувала на дачі, Марина все частіше згадувала їхні походи з Віктором у ліс за грибами, картоплю, запечену на багатті, суперечки з однолітками щодо нового кінофільму. Цікаво, з ким тепер Віктор у ліс за грибами ходить? Осінь у самому розпалі, літо якось непомітно пролетіло, без подій.

Саме вечорами їй його не вистачало особовію. Якось одного з таких самотніх вечорів у порожній квартирі вона зваяжилася. Набрала знайомий номер. І мало не відкинула убік мобільний телефон. А раптом слухавку не візьме?

Взяв. Вона зробила паузу, потім обережно запитала:

- Може, все-таки візьмемо дитину в дитячому будинку? Ти як до цього ставишся?

Після деякої паузи знайомий голос відповів:

- Подумати щодо цього можна. Я, до речі, завтра відгул можу взяти...

Софія БЕРЕЗНЕВА

Національний мультипредметний тест складатимуть понад 10 тисяч людей

Як розповів заступник начальника ОВА Павло Журба, цьогоріч вступники складатимуть національний мультипредметний тест (НМТ), єди-

ний вступний іспит (ЄВІ) та єдине фахове вступне випробування (ЄФВВ). Через воєнний стан і загрозу безпеці традиційне ЗНО не проводиться.

"Основна реєстрація на НМТ тривала з 6 березня, додатковий період - з 9 до 14 травня. В області зареєстровано 10098 учасників. Для проведення тестувань створено десять територій тестування і 29 тимчасових екзаменаційних центрів", - розповів Павло Журба. Основна сесія тестування розпочалася 14 травня і триватиме до 25 червня. Додаткова сесія буде відбуватися в липні - з 14 по 25 липня цього року.

Віктор МУРОВАНІЙ

Яким має бути мінімальний бал для вступу на бюджет?

Відповідно до Порядку прийому на навчання до закладів вищої освіти, у 2025 році для усіх спеціальностей мінімальний конкурсний бал для допуску в конкурсному відборі буде визначати заклад освіти у своїх Правилах прийому.

Який бал НМТ потрібен для вступу на бюджет

Конкурсний бал для вступу буде розраховуватися шляхом переведення тестових балів, отриманих за кожен предметний тест НМТ, у рейтинговий бал за 200-бальною шкалою.

Для вступу на кожну спеціальність для усіх тестових предметів Міністерством освіти будуть встановлені так звані вагові

коефіцієнти.

Для спеціальностей С3 "Міжнародні відносини", D4 "Публічне управління та адміністрування", D8 "Право", D9 "Міжнародне право", I1 "Стоматологія", I2 "Медицина", I3 "Педіатрія", I4 "Медична психологія", I8 "Фармація" конкурсний бал для вступу і на контракт, і на бюджет не може бути менше ніж 150 балів.

Для всіх інших абітурієнтів конкурсний бал для вступу на бюджет на основі повної загальної середньої освіти не може бути меншим, ніж 130 балів. Ця вимога не розповсюджується лише на дітей загиблих військовослужбовців та поліцейських, померлих полонених чи військовослужбовців, визнаних безвісно відсутньою особою.

Аліна ГОРБАЧЕВСЬКА

Без медалі, але з відзнакою будуть випускники-відмінники

Минулого року шкільна система України відмовилася від традиційних золотих і срібних медалей. Тепер найуспішніші випускники та випускниці 9 і 11 класів отримуватимуть свідоцтва з відзнакою.

У Міністерстві освіти і науки нагадали, що у системі відзначення високих досягнень учнів і учениць українських закладів освіти ще минулого року відбулися важливі зміни.

Наказом МОН України від 20 грудня 2024 року № 1771 припинено випуск та вручення золотих і срібних медалей.

Хто отримає свідоцтво з відзнакою?

Випускники 9 класу отримають свідоцтво про базову середню освіту з відзнакою, якщо мають оцінки 10-12 балів з усіх предметів за 9 клас та державної підсумкової атестації.

Варто зауважити, що оцінки за 5-8 класи не враховуватимуться.

Випускники 11(12) класу отримають свідоцтво про повну загальну середню освіту з відзнакою, якщо мають оцінки 10-12 балів з

усіх предметів.

У цьому випадку також враховуються: оцінки за 11(12) клас; оцінки за 10 клас (але тільки з тих предметів, вивчення яких завершилось у 10 класі).

Чи будуть інші шкільні нагороди?

Попри те, що держава не виготовляє золоті й срібні медалі за кошти держбюджету, заклади освіти, місцеві органи влади, громадські об'єднання та інші організації можуть самостійно запроваджувати різні форми заохочення для учнів. Наприклад, грамоти, похвальні листи, золоті та срібні медалі.

Віктор МУРОВАНІЙ

Коли вступ до магістратури та аспірантури

До 12 червня (включно) зареєстровані учасники отримають запрошення на своїх інформаційних сторінках "Кабінет учасника вступних випробувань". Про це інформує Український центр оцінювання якості освіти.

Приймальні комісії закладів вищої освіти здійснюватимуть реєстрацію відповідно до Порядку організації та проведення вступних випробувань для здобуття ступеня магістра / доктора філософії, доктора мистецтва у 2025 році за умови особистої присутності вступника / вступниці або в дистанційному форматі.

Для реєстрації вступник / вступниця має звернутися до прийимальної комісії, надати скановані копії реєстраційних документів і заповнити заяву-анкету.

Для зареєстрованих вступників / вступниць на вебсайті Українського центру оцінювання якості освіти створять інформаційну сторінку "Кабінет учасника вступних випробувань", доступ до якої вони здійснюватимуть за номером екзаменаційного листка та PIN-кодом, зазначеним у ньому.

Анастасія ГУЦОЛ

Де буде найбільше бюджетних місць?

У 2025 році держава надаватиме більше бюджетних місць на ті спеціальності, які допомагають відновлювати країну та підтримувати людей. Як розповів заступник міністра освіти і науки Михайло Винницький, найбільше держзамовлення буде для таких напрямів: відбудова країни:

архітектура, будівництво, транспортні технології, інженерія; здоров'я та допомога людям: медицина, психологія, фізична терапія та реабілітація; природничі науки: фізика, хімія, математика. Ці напрями називають ще й "інтелектуальною інфраструктурою", бо вони формують наукову основу майбутнього. Держава робить акцент саме на цих спеціальностях, адже гостро потребує спеціалістів для відновлення будівель, доріг і транспорту, фахівців, які допомагатимуть людям відновлювати здоров'я після війни, учителів і викладачів, які навчатимуть наступні покоління, учених і дослідників, які розвиватимуть науку.

Вікторія КОЗАК

Спорт

Безгольова нічия «Ниви» у матчі з нереалізованими моментами

18 травня у 8-му турі футболісти тернопільської "Ниви", яка виступає у групі "Вибування" першої ліги, приймали запорізький "Металург".

З перших хвилин футболісти обох команд розпочали демонструвати швидкісний і комбінаційний футбол. Гострішими були атаки "Ниви" і вже на 11-й хвилині після передачі Мар'яна Мисика Максим Мудрий небезпечно пробив головою повз ворота гостей. Дивом не влучив у ворота запорізьців на 28-й хвилині Іван Паламарчук, його удар після подачі кутового пройшов вище воріт. Знову ж такі рахунок міг відкривати і Вадим Сидун, але пробив повз штангу.

Хоча у першому таймі забитих м'ячів глядачі так і не побачили, але активність тернопільських футболістів вселяла віру на переможний результат поєдинку.

У другому таймі команди продовжували грати на зустрічних курсах і також створювали небезпечні моменти. Зокрема, один з них виник після виконання штрафного Мисика та подальшого рикошету. Відкрити рахунок міг і Валентин Напуда, який вийшов на заміну, але тернополянам не вистачало точного

завершального удару.

Гості також гостро контратакували, небезпечними були й стандарти у виконанні обох команд, проте поєдинок так і завершився безгольовою нічиєю.

ФК "Нива" (Тернопіль) - МФК "Металург" (Запоріжжя) - 0:0.

"Нива": Ілля Ольховий, Андрій Демиденко, Арсен Слотюк, Іван Паламарчук, Мілан Михальчук (Вогдан-Юліан Вишинський 68), Віталій Михайлів, Марко Кицун, Максим Мудрий (Радіон Посевкін 79), Денис Резепов (Андрій Бей 79), Мар'ян Ми-

сик, Вадим Сидун (Валентин Напуда 61). Головний тренер: Юрій Вірт.

Отож, "Нива", маючи в активі 29 очок, посідає друге місце турнірної таблиці, та вже за два тури до завершення календарних матчів забезпечила собі місце у першій лізі в наступному сезоні, а також зберігає шанси на перемогу у групі "Вибування".

У наступному поєдинку 9-го туру футболісти "Ниви" 23 травня гратимуть на виїзді із "Феніксом-Маріуполем".

Фото: ФК "Нива" Анастасія ГУЦОЛ

ФК «Самбір-Нива-2» закінчив сезон на мажорній ноті

17 травня у 18-му, заключному турі чемпіонату другої ліги в групі "А" тернопільський ФК "Самбір-Нива-2" приймав житомирське "Полісся-2".

Поєдинок команди розпочали без розвідки, на зустрічних курсах, демонструючи швидкісний футбол, але з небагатьма голевими моментами.

Тож перший тайм команди завершили безгольовою нічиєю.

У другому таймі футболісти обох команд активізувалися і вже на 49-й хвилині господарі відкрили рахунок. Денис Довбецький віддав вдалу передачу на Максима Крамарчука, який переграв воротаря гостей - 1:0.

На 67-й хвилині житомиряни зуміли зрівняти рахунок. Удар зі

штрафного Дениса Гришкевича Марк Жулінський відбив перед собою, і Артем Грохольський першим зіграв на добиванні - 1:1.

"Самбір-Нива-2" таки зумів під кінець матчу вирвати перемогу. Вадим Садовнік віддав передачу на Максима Крамарчука, який відправив м'яча у кут воріт суперника - 2:1.

Особливо приємно за Максима Крамарчука, який лише недавно доєднався до тернопільського клубу.

Довідково. Максим Крамарчук - уродженець Бучача, вихованець ФА "Тернопіль". З цією командою (тренер - Р. Ціх) дебютував у дорослому футболі в 2022 р. в чемпіонаті Тернопільської області. Сезон-2023 розпочав у команді "ФАТ-Подільня" (Тернопіль), а продовжив - у "Медоборах" із Зеленого. Перше

коло 2024 р. провів у складі ФК "Трибухівці". Влітку 2024 р. перейшов до збаразького "Галича". У березні 2025 р. підписав контракт з ФК "Нива" (Тернопіль) і виступає за "Самбір-Нива-2".

ФК "Самбір-Нива-2" (Тернопіль) - ФК "Полісся-2" (Житомир) - 2:1 (0:0).

Голи: Крамарчук (49, 86) - Грохольський (67).

"Самбір - Нива-2": М. Жулінський, М. Бац, Ю. Михайлів, В. Климак, М. Вадовський, В. Садовнік, Б. Бідзінський (Д. Скочелас, 89), М. Пежинський, Н. Янчишин, Д. Довбецький (Ю. Болюк, 65), Д. Макаров (М. Крамарчук, 26).

Старший тренер - Роман Марич. Отож, у "Самбора-Нива-2" - 18 очок і 8-е місце турнірної таблиці команд групи А другої ліги.

Вікторія КОЗАК

За Кубок області змагатимуться 9 команд

Нещодавно в приміщенні Асоціації футболу Тернопільщини відбулася нарада представників команд, які виявили бажання позмагатися за Кубок Тернопільської області 2025 року.

Загалом заявки на участь у Кубку подали 9 колективів: 8 з 14-ти учасників чемпіонату Тернопільської області та один представник чемпіонату Тернопільського району (ФК "Плотича"). Щоби вийти на етап 1/4 фіналу Кубка, потрібно провести попередній етап. Жеребкуванням визначено пару попереднього етапу, матчі якого відбудуться у червні: "Вікніни" (Вікно) - ФК "Плотича"

Також відбулося жеребкування чвертьфінальних пар, які сформували команди:

- Переможець пари "Вікніни" / ФК "Плотича" - "Галич" (Збараж)
 - "Поділля" (Васильківці) - "Медобори" (Зелене)
 - "Поділля" (В. Березовиця) - "Сокіл" (В. Березовиця)
 - "Агрон" (Великогаївська громада) - ФК "Борщів"
- Матчі 1/4 фіналу відбудуться у

неділю - 6 та 13 липня (базові дні). Півфінальні поєдинки будуть зіграні 20 та 27 липня. Пари на цій стадії будуть сформовані "сліпим" жеребкуванням.

Попередня стадія Кубка, чвертьфінальна та півфінальна проходять тим з двох матчів (дім/виїзд). Перші матчі відбуватимуться на стадіонах команд, які в парах вказані першими.

Вікторія КОЗАК

«Агрон» переміг, а «Дністер» і «Галич» зазнали поразок

Тернопільські футболні команди, які виступають у чемпіонаті аматорів України, - великогаївський "Агрон", заліщицький "Дністер" і збаразький "Галич" провели свої чергові поєдинки весняної частини чемпіонату.

17 травня у передостанньому, 17 турі, "Агрон" приймав "Фенікс" (Підмонастир, Львівська область), а наступного дня "Галич" і "Дністер" зустрічалися в гостях відповідно із ФК "Миколаїв" і ФК "Лісне".

Великогаївські футболісти з перших хвилин поєдинку завойовували територіальною перевагою. І вже на 15-й хвилині Дмитро Харчук дальнім ударом відкрив рахунок у зустрічі. "Агрон" у першому таймі міг ще неодноразово забивати, але лише перед свистком на перерву Тарас Гром'як подвоїв перевагу господарів - 2:0.

У другому таймі Т. Гром'як упродовж короткого проміжку часу забив ще двічі - 4:0. Не минуло й п'яти хвилин, як Володимир Гайковий збільшив рахунок до 5:0.

На 79-й хвилині "Фенікс" скоротив рахунок. Результативного удару головою завдав Ростислав Реваковича.

Вже на доданих хвилинах футболіст підмонастирців Максим Шута

зрізав м'яча у власні ворота - 6:1. Тож легка перемога "Агрон".

Після цієї перемоги "Агрон" гарантував собі щонайменше третє місце на груповій стадії і, відповідно, вихід до плей-оф.

"Агрон" (Великі Гаї) - "Фенікс" (Підмонастир) - 6:1 (2:0).

Голи: Харчук (15), Гром'як (45, 62, 68), Гайковий (72), М. Шута (90+2, автогол) - Ревакович (79).

На Львівщині господарі володіли перевагою і в середині першого тайму двічі забили збаразьким футболістам. Свисток на перерву зафіксував рахунок - 3:0 на користь "Миколаєва".

У другому таймі господарі довершили розгром суперника.

Єдиний гол "Галич" забив на 71-й хвилині, Станіслав Симчук удало виконав пенальті.

ФК "Миколаїв" - "Галич" (Збараж) - 7:1 (3:0).

Голи: Кривуля (24, 42), Цюпка (27, з пен.), Чорній (50, автогол), Курбанов (52), Криницький (60, 73) - Симчук (71, з пен.).

Заліщицькі футболісти у важкому протистоянні мінімально поступилися господарям, хоча мали хороші шанси здобути хоча б нічию. Загалом "Дністер" і "Лісне" вже й до цього поєдинку гарантували собі вихід до плей-оф, але від цього протистояння в багато чому залежала доля 1-го місця у групі.

У цьому поєдинку фортуна посміхнулася господарям, які від 67-ї хвилини грали в чисельній меншості. У складі "Дністра" забитим м'ячем відзначився Назар Процик.

ФК "Лісне" (Київська область) - "Дністер" (Заліщики) - 2:1 (1:0).

Голи: Волошин (30), Грищенко (62) - Процик (55).

Нереалізований пенальті: Рибалка (Лісне, 45+2).

Вилучення: Грищенко (Лісне, 67). Після зіграних поєдинків 17-го туру заліщицький "Дністер" з 37 очками посідає друге місце у групі 1. "Агрон", маючи 34 заліковий пункт, - на третьому місці. "Галич" з 11 очками займає дев'яту сходинку турнірної таблиці.

У останньому, 18 турі, 25 травня "Дністер" приймає "Агрон", а "Галич" - "Сокіл" з Київщини.

Анастасія ГУЦОЛ

ської області з футболу 2025 року. Тож пропонуємо результати зіграних матчів.

14 травня. 2 тур. ФК "Трибухівці" - "Вікніни-ФАТ" (Вікно) - 0:3, "Агрон" (Великогаївська громада) - "Галич" (Збараж) - 1:2.

18 травня. 3-й тур. ФК "Збараж" - ФК "Трибухівці" - 1:0, "Поділля" (Васильківці) - ЦРСФВ (Теребовля) -

14 травня відбулися ще два поєдинки другого туру, а 18 травня п'ять поєдинків третього туру у вищій лізі чемпіонату Тернопільської області з футболу 2025 року. Тож

Результати матчів чемпіонату області з футболу

7:0, "Збруч-Агробізнес" (Підволочиськ) - "Сокіл" (Велика Березовиця) - 2:0, "Поділля" (Велика Березовиця) - "Медобори" (Зелене) - 2:0, Зелені леви" (Почаїв) - ФК "Борщів" - 0:2.

Поєдинки "Галич" (Збараж) - ФК "Нараїв" та "Вікніни-ФАТ" (Вікно) - "Агрон" (Великогаївська громада) відбудуться 21 травня.

У 4-му турі 25 травня зустрінуться: ФК "Нараїв" - "Вікніни-ФАТ" (Вікно), "Медобори" (Зелене) - Зелені леви" (Почаїв), "Сокіл" (Велика Березовиця) - "Поділля" (Велика Березовиця), ЦРСФВ (Теребовля) - "Збруч-Агробізнес" (Підволочиськ), ФК "Збараж" - "Поділля" (Васильківці).

Поєдинки ФК "Борщів" - "Галич" (Збараж) та ФК "Трибухівці" - "Агрон" (Великогаївська громада) відбудуться 28 травня.

Євген Коновалець - провідник українського визвольного руху

Народився Євген Коновалець 14 червня 1891 р. в с. Зашків біля Львова. У 1909-1914 рр. Євген навчався на правничому факультеті Львівського університету. За антипольську пропаганду в 1911 р. його заарештувала поліція, але у суді Є. Коновалець виправдав її звільнили. З вибухом 1-ї світової війни Коновалець пішов до австрійського війська і у квітні 1915-го в боях за гору Маківку потрапив до російського полону, але і в полоні він організовував своїх друзів-воєнків та готував до подальшої боротьби за визволення України. Як тільки туди дійшли вісті про революцію в Росії, він організував втечу українських полонених в Україну. У липні 1917-го в Києві Є. Коновалець зустрічається з Миколою Міхновським і пропонує план переведення полонених на територію України та утворення з них окремої військової частини для захисту Української держави.

Після наполегливих старань у листопаді 1917 р. Симон Петлюра дав згоду на утворення із полонених галицьких українців куреня "Січових стрільців". У січні 1918-го на військовому вічі командиром обрали Є. Коновальця. Курінь тоді нараховував 500 стрільців, згодом збільшився до двох тисяч. Аналізуючи ідеологію Української Народної Республіки (УНР), Євген Коновалець дійшов висновку, що революція в Україні має дві тенденції: націоналістичну, виразником якої є М. Міхновський, і соціалістичну, яку розвивав В. Винниченко та підтримував М. Грушевський. У питанні будівництва української національної армії Коновалець став на бік Міхновського. У час будівництва УНР прихильники В. Винниченка не врахували можливої небезпеки з боку більшовицької Росії, і тому провели демобілізацію українських військових частин. Є. Коновалець розумів, що суперечлива політика діячів УЦР втягне країну в анархію, унеможливує організацію боєздатної національної армії.

Справи приватні

ПРОДАЮ С/Г ТЕХНІКА
П. тракторні: обприскувачі 300; 400; 600 л; картоплесаджалку; картоплекопачку; сівалку; розкидач міндобрих; роторну косарку; грабарку; КЗН; культиватор міжрядний; плуги дво- і трикорпусні; капустяну саджалку; фрезу; дискову борону. Кінні: сівалку; косарку; копачку; плуг; грабарку; віялку. Тел.: (067) 288-71-29, (068) 032-53-61.

БУДМАТЕРІАЛИ
П. металочерепицю, профнастил, усі комплектуючі до дахів; водосто-

ШУКАЄТЕ КВАРТИРУ?

БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ

МАЛІШКА

050 20 47 663

В. Лучаківського, 6

Колектив КНП "Тернопільська комунальна міська лікарня №2" висловлює щире співчуття сестрі медичній старшій ВАІТ - Людмилі Володимирівні Вистун з приводу смерті матері

Розділяємо гіркоту непоправної втрати.

До Дня Героїв України

23 травня щороку Україна відзначає День Героїв. Війна породжує героїв, а революція - вождів-провідників. Так і 1-а світова війна, в якій після двохсотлітньої неволі з руїни і забуття повставала Українська держава, зродила когорти славних борців-героїв. Одним із них був полковник Євген Коновалець.

Він був тим, кого рука провидіння провела у Київ у найкритичніший момент, щоб він застеріг українську націю перед смертельною небезпекою і вказав їй єдино правильний шлях: "Творім негайно міцну дисципліновану українську Національну армію, на прапорах якої яснітиму єдине гасло - "За Самостійну Соборну Українську Державу!"

Саме Є. Коновалець попередив діячів УЦР про можливість гетьманського перевороту, який стався 28 квітня 1918 р., коли німці оточили будинок УЦР і змусили її капітулювати. Коновалець заявив гетьману Скоропадському, що "Січові стрільці" будуть лояльними до гетьманської влади, якщо вона буде оборонцем самостійної Української держави. Після проголошення Скоропадським федерації України з московською державою Є. Коновалець запропонував гетьманові умови опозиції і попередив його про можливість братовбивчої війни. Гетьман не прийняв умов опозиції, і Є. Коновалець вирішив зі зброєю в руках виступити проти проросійської влади в Україні. На щастя, Сердючка дивізії гетьмана, сформована з українців, відмовилася вступати в бій проти "Січових стрільців" під Мотівлівкою, і ті 18 листопада провели бій лише проти російських білогвардійських добровольців, після чого війська Директорії зайняли Київ.

Курінь "Січових стрільців" був найбільш дисциплінованою частиною армії УНР. У грудні 1918 р. Коновалець призначили командантом Києва. На цій відповідальній посаді він домігся організації єдиної розвідувально-слідчої установи. Полковник Коновалець негативно поставився до підписаного 21 квітня 1920 р. договору УНР з Польщею. Майбутні події підтвердили справедливості його позиції.

У скорому часі закінчився невдачею польсько-український похід на Київ. Поляки поводилися на українських землях, як справжні окупанти, що сприяло успіхові більшовицької армії, яка в серпні 1920 р. перейшла р. Збруч і почала наступ на Варшаву. Перелякани поляки зраджують уряд Директорії і, рятуючи себе, підписують Ризький мирний договір, визнаючи за більшовиками право окупації України.

На останньому засіданні стрілецької ради в липні 1920 р. у Празі Є. Коновалець закликав готуватися до затяжної підпільної боротьби проти польських і московських окупантів і тут же висував проєкт утворення підпільної організації. Під його керівництвом у всьому краї завершується формування організаційної мережі збройного підпілля. Основною ідеологією відроджуваної української нації полковник вважав державницький націоналізм.

У червні 1921 р. він повертається в Галичину і очолює керівництво Української Військової Організації. Високий авторитет Коновальця майже у всіх існуючих в краї і на еміграції політичних організаціях дав йому можливість скликати першу конференцію українських націоналістів, метою якої було об'єднання всіх націоналістичних організацій. Вона відбулася 3-7 листопада 1927 р. у Відні та обрала Провід українських націоналістів, головою якого став Є. Коновалець.

Після 14-місячної активної підготовки 3 лютого 1929 р. відбувся І Конгрес українських націоналістів, на якому з багатьох націоналістичних організацій була утворена єдина революційна організація - ОУН, яку очолив Євген Коновалець. Щоб бути незалежним у своїх діях, він переїжджає до Швейцарії, в м. Женеву, де проживає з 1929 по 1936 рр., після чого, через загрозу більшовицького замаху, переїхав до Риму.

Хоча ОУН розгорнула найактивнішу діяльність в Західній Україні, полковник велику увагу приділяв розбудові підпільних націоналістичних організацій на Наддніпрянщині, за що поплатився життям. 23 травня 1938 р. в голландсько-м. Роттердам після зустрічі із "в'язковим" псевдонімом "Валюх" в кав'ярні "Атланта", від якого Є. Коновалець отримав невеликий пакет "звітів", полковник приїмав до готелю "Гранд Сантраль". "Звіти" виявилися пекельною машиною, яка вибухнула. Так перестало битися серце справжнього воїна, вождя українського підпільного руху, вірного сина України полковника Євгена Коновальця.

Головними організаціями вбивства голови ОУН були Сталін і Берія, а безпосереднім виконавцем - працівник НКВС Павло Судоплатов (родом із Мелітополя, батько - українця мати - росіянка). Москва сподівалася, що таким чином вона знищить увесь український революційно-визвольний рух, але вона прорахувалася. ОУН продовжувала боротьбу. Знайшлися нові провідники. За два роки організацію очолив Степан Бандера, який продовжив справу підготовки і вишколу патріотичних сил.

Світла пам'ять борця, державного мужа і великого стратега полковника Євгена Коновальця наснажує нові покоління української молоді для захисту території України від московських окупантів і розбудови нашої Святої України.

Ігор ОЛЕЩУК

astramia.com.ua

Медичний центр

Лікування алкоголізму та куріння

Психіатрія, неврологія, рефлексотерапія

Народна та нетрадиційна медицина

(0352) 51-50-00

м.Тернопіль, вул. Малишка.2

ТВАРИНИ
П. продаю молочні кози та козенята породисті в Тернопільському районі. Тел. (097) 142-59-51.

РІЗНЕ
П. шукаємо сурогатну матір до 40 років. Усі подробиці за телефонами: (096) 34-44-871, Зоряна, (067) 25-76-551, Віталій.

П. фарбуємо дахи, церкви, покриваємо куполи під золото. Свід. серія І, №085873 від 07.03.2012 р. Тел. (098) 048-42-83.

П. виготовляємо ковані вироби: брами (від 1000 грн./м), огорожі (від 1000 грн./м), перила, решітки, дашки, сходи (від 1200 грн./сходінка), ворота гаражні, двері, гойдалки, лавки. Ковані елементи. Дизайнерська розробка. Монтаж, доставка. Виконуємо евроремonti. Реставрація старих брам. Послуги зварювання металоконструкцій, арок, ангарів різних конфігурацій та перекриваємо дахи. Свід. №2867718565 від 18.05.2003 р. Тел. (067) 909-79-74.

П. шукаю майстрів для фасадних робіт (утеплення будинків пінопластом). Тел. (067) 909-79-74.

Пенсійне забезпечення членів сімей осіб, зниклих безвісти

Непрацездатні члени сім'ї особи, зниклої безвісти за особливих обставин, мають право на призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника за нормами Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".

Як повідомили у Головному управлінні Пенсійного фонду України в Тернопільській області, непрацездатними членами сім'ї вважаються: чоловік (дружина), батько, мати, якщо вони є особами з інвалідністю або досягли віку 65 років, або пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону; діти померлого годувальника, які не досягли 18 років або старші цього віку, якщо вони стали особами з інвалідністю до досягнення 18 років.

Діти, які навчаються за денною формою навчання у загальноосвітніх навчальних закладах системи загальної середньої освіти, а також професійно-технічних, вищих навчальних закладах (у тому числі у період між завершенням навчання в одному із зазначених навчальних закладів та вступом до іншого навчального закладу або у період між завершенням навчання за одним освітньо-кваліфікаційним рівнем та продовженням навчання за іншим за умови, що такий період не перевищує чотирьох місяців) - до закінчення такими дітьми навчальних закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років, та діти-сироти - до досягнення ними 23 років, незалежно від того, навчаються вони чи ні; чоловік (дружина), а в разі їх відсутності - один з батьків або брат чи сестра, дідусь чи бабуся померлого годувальника, незалежно від віку і працездатності, якщо він (вона) не працюють і зайняті доглядом за дитиною (дітьми) померлого годувальника до досягнення нею (ними) 8 років.

Заяву про призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника та необхідні документи необхідно подати до сервісного центру Головного управління Пенсійного фонду України. Звернутись за призначенням пенсії у зв'язку з втратою го-

дувальника можна також через веб-портал електронних послуг фонду (portal.pfu.gov.ua) з використанням кваліфікованого електронного підпису або через засоби порталу державних послуг "Дія". У такому випадку до заяви додаються скановані копії оригіналів документів.

Обов'язково до пакету документів необхідно додати витяг з Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. Пенсія призначається незалежно від тривалості страхового стажу, наявного у особи, зниклої безвісти за особливих обставин.

Право на отримання пенсії у зв'язку з втратою годувальника виникає через один місяць з дня внесення інформації про безвісне зникнення особи до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. Пенсія призначається відповідно до положень Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" на період, протягом якого така особа зберігає правовий статус зниклого безвісти за особливих обставин.

Виплата такої пенсії припиняється з першого числа місяця, наступного за місяцем внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань або до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, відмітки про встановлення місцеперебування, місця поховання чи місцезнаходження останків особи, зниклої безвісти або зниклої

безвісти за особливих обставин.

Відповідно до статті 20 Закону України "Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин" розшук особи, зниклої безвісти за особливих обставин, припиняється не пізніше ніж через три дні з дня встановлення місця перебування особи, зниклої безвісти за особливих обставин, місця поховання чи місцезнаходження останків такої особи з повідомленням про це її близьких родичів та членів сім'ї, а також заявника, якщо заявник не є близьким родичем та членом сім'ї.

Про припинення розшуку особи, зниклої безвісти за особливих обставин, невідкладно робиться відмітка в Єдиному реєстрі осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. До практичного впровадження відповідних механізмів інформаційного обміну між Пенсійним фондом України та Міністерством внутрішніх справ України щодо осіб, про яких внесена інформація до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, особи, які звертаються із заявою про призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника, зобов'язані повідомляти територіальні органи Пенсійного фонду України про зміни, що можуть вплинути на пенсійне забезпечення.

Віктор МУРОВАНІЙ

На дозвіллі

Безглузда, нісенітниця	Сучасний арап	Спортивний снаряд Бубки	Втілення бога Вішну	Нульова паралель земної кулі	
				Корчма	Італійська сосна
		Безвітряна погода		Найвужча частина тулуба	Найкращий захист
Документ протесту	Політика залякування	Німецьке чорлове ім'я	Верхня частина капітелі колони	Частинна область	Церковна картина
Прикраса на жіночому капелюшку	Лінія, що обмежує поверхню	Татарський чобіт	Відчуття іжі	Артилерійська установка	Коротка сукня
Легендарний кошовий отаман	Благородний газ			Садочний лежак	Строкатий чубатий птах
Вогнетривка цегла	Частинна тенісного сету	Відлуння		Початок дня	Кругла картина
Мініатюрна лисиця	Одиниця виміру інформації	Найменший на земній кулі птах		Кругла картина	Штучна мова
Липова дошка для малювання	Дифрамб			Біг пересеченою місцевістю	Естонський співак
Задня частина фронту	Злісне ричання хижаків	Мала планета		Домашнє пиво	Настановний Мауглі
	Жорстокий гніт	Смола агатиса	Київський князь		Сировина для бензину
Скляна трубка				Затверділий рослинний сік	Плавзасіб

Фотошпіль

Всеукраїнська учнівська олімпіада з географії відбулася у Чернівцях. За перемогу в її фінальному етапі змагалися кращі школярі 8-11 класів зі всієї країни. Учениця Тернопільського класичного ліцею Дарина Рибчинська (вчителька Ольга Романишин) посіла III місце серед учнів 11-х класів. Крім диплому, Дарина отримала сертифікат на отримання академічного гранту, що дає їй право безкоштовно навчатися в Київській школі економіки. Дівчина вже третій рік поспіль перемагає і є призеркою IV (фінального) етапу Всеукраїнської олімпіади з географії. Вона переможниця міського конкурсу серед учнівської молоді "Учень року-2024". Дарина Рибчинська отримує стипендію міського голови, президентську стипендію за високі досягнення у Всеукраїнських учнівських олімпіадах з навчальних предметів.

Аліна ГОРБАЧЕВСЬКА

Переміг у Всеукраїнській олімпіаді з астрономії

Мала академія наук разом із партнерами провела IV (фінальний) етап Всеукраїнської олімпіади з астрономії у Львові серед учнів 9-11 класів. На фінал з'їхалися 76 школярів зі всієї України.

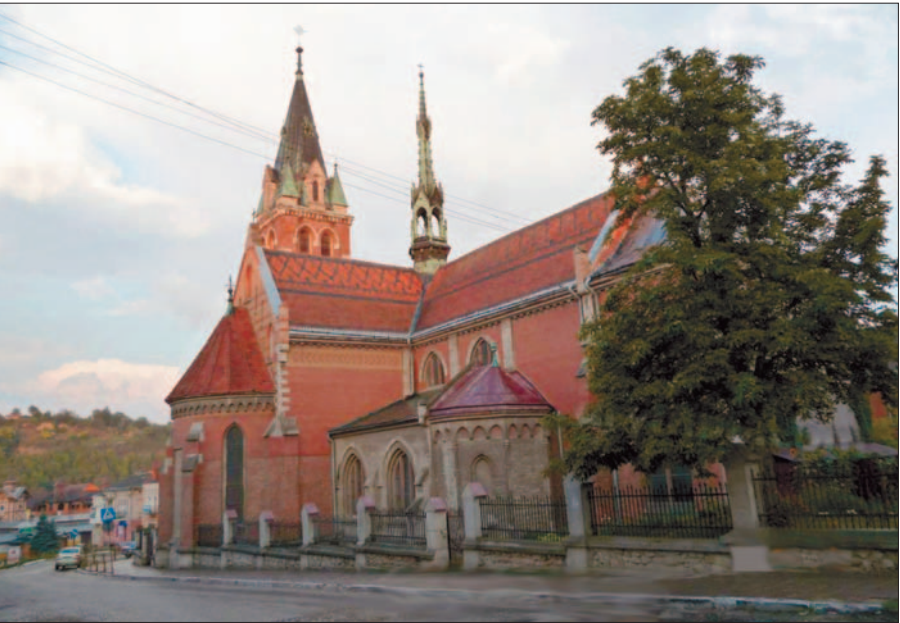
Упродовж чотирьох днів підлітки виконували завдання теоретичного й практичного турів, а їхні роботи оцінювала команда журі з 30 науковців та вчителів. За результатами олімпіади третє місце посів учень 10-В класу Тернопільського академічного ліцею "Українська гімназія" імені Івана Франка Станіслав Дем'янчук. Вітаємо школяра і його вчительку Наталію Киричук. Бажаємо не зупинятися на досягнутому і підкорювати нові вершини.

Лідія ГУМЕННА

Чортків - справжній туристичний скарб

Надзвичайна архітектура, старовинні пам'ятки та неповторний вигляд - усе це робить Чортків одним із найцікавіших міст Західної України. Це не просто слова - місто дедалі частіше з'являється у рейтингах наймальовничіших місць країни. Видання chortkiv.online підготувало добірку фактів, які ще раз доводять: Чортків у ТОПі - і це справедливо.

1. Костел святого Станіслава - у десятці найкрасивіших костелів України Цей неоготичний шедевр - беззаперечна перлина міста. Костел святого Станіслава визнано однією з найвеличніших культових споруд країни. Його витончені форми, неймовірна архітектура та багатюща історія ставлять його в один ряд із визначними храмами Львова та інших обласних центрів. Туристи й дослідники називають костел не лише релігійною, а й культурною домінантою Чорткова.

2. Таємнича назва Чорткова - серед найзагадковіших в Україні Чортків - одне з тих міст, що завдяки своїй назві викликають інтерес ще до візиту. Подібно до містечка Сатанів, назва часто стає приводом для обговорення у соціальних мережах, блогах і навіть історичних форумах. Така впізнаваність дала підстави називати Чортків одним із "найзагадковіших" міст Західної України.

3. Місто святинь: у Чорткові найбільше культових споруд Чортків - місто, де віра проявляється не лише в душах людей, а й у великій кількості святинь. На території міста розташовано десятки церков різних конфесій, дві збережені єврейські синагоги та

інші сакральні об'єкти. У межах Тернопільщини Чортків вважають місцем духовного зародження - саме звідси розпочалося будівництво багатьох церков регіону.

4. 162 вулиці - привід для відкриттів Місто має розгалужену вуличну мережу: 162 вулиці та 5 провулків - один із найбільших показників серед міст Тернопільської області. Це означає, що Чортків - не лише історичний, а й просторово різноманітний. Навіть корінні мешканці часом відкривають для себе нові куточки. А ви побували на кожній вулиці?

5. Унікальна мова - зразок місцевого колориту Чортків славиться не лише архітектурою, а й мовною самобутністю. У місті побутують особливі слова, притаманні лише цьому регіону. Наприклад:

- босаки - босоніжки,
- жидик - птах, що квилить перед дощем,
- закоп'янки - специфічні чоботи,
- кобрак - тепла безрукавка,
- тирба - суп із кукурудзяного борошна.

Ці мовні скарби - ще одне підтвердження культурної унікальності Чорткова.

Аліна ГОРБАЧЕВСЬКА

Люблять фізику і носять... вишиванки

У Тернопільському національному технічному університеті ім. Івана Пулюя з ініціативи викладачів Тернопільського відділення Малої академії наук України провели обласну олімпіаду з фізики.

Захід відбувся у День вишиванки і відповідно її учасники одягнули наш національний стрій. А також з

нагоди 180-річчя від дня народження нашого земляка, всесвітньо відомого вченого Івана Пулюя. До слова, і на рівні області, і на державному рівні цьогоріч організують чимало заходів, присвячених легендарній постаті вченого-українця, що народився у Гримайлові.

Учась у заході взяли проректор з науково-педагогічної роботи Тернопільського національного технічного університету ім. Івана Пулюя Степан Дячук, керів-

Приємно подивував «Театр мод»

Студентський "Театр мод" відділення дизайну Галицького фахового коледжу імені В'ячеслава Чорновола отримав перемогу у ювілейному XX Всеукраїнському конкурсі моделей одягу серед учнів та студентів закладів освіти "Калинове намисто-2025".

Студентський "Театр мод" - це креативні роботи в галузі дизайну одягу, створені дизайнерами-початківцями під керівництвом викладачки коледжу Оксани Грицай. Колекції "Театру мод" неодноразово завойовували гран-прі на всеукраїнських та міжнародних конкурсах.

Тернополяни представили на конкурсі колекцію в етностилі "Спадок поколінь", яка базується на елементах борщівської вишивки та стилізованих силуетах національного українського одягу. Ця робота здобула перше місце у номінації "Традиції і сучасність". Окрім того, поза конкурсом студенти коледжу представили ней-

ник Тернопільського територіального відділення Малої академії наук України Олександра Мигайчук, головний спеціаліст департаменту освіти і науки обласної військової адміністрації Ольга Ютовець. Завідувачка кафедри фізики ТНТУ Оксана Сіткар та доцент Юрій Скоренький поінформували про винаходи Пулюя, окреслили завдання дослідницького характеру, що базуються на винаходах геніального фізика.

Як було зазначено, олімпіада покликана виявити кращих з кращих учнів. Відбулася вона, так би мовити, у базовому закладі освіти, адже ректор ТНТУ Микола Митник є президентом Тернопільського відділення Малої академії наук України.

Учасниками олімпіади стали учні 9-11 класів з різних районів області. Приємно було на них дивитися - красиві, розумні, що прийшли і себе показати, і вшанувати пам'ять видатного вченого-фізика зі світовим іменем. Прийшли, отже вже перемогли...

Учасників було багато, тому усіх сфотографувати, звісно ж, не ре-

ально. Я ж задокументувала на фото вчительку математики і фізики Теребовлянського академічного ліцею ім. Я. Стецько Олександру Стасюк з десятикласниками Єлизаветою Домот, Оленою Гойдою, Олегом Крепичем, Максимом Бескуповичем, Христіною Селезінкою. Усі вони - кращі учні навчального закладу, члени Теребовлянського відділення Малої академії, яке очолює Наталія Стецько. До слова, цьогоріч Максим Бескупович посів друге місце в обласному етапі захисту науково-дослідницьких робіт МАНУ області у секції "Етнологія". А Єлизавета Домот народилася у Луганську, а з початком війни переїхала на Теребовлянщину з Гостомеля Київської області. Усі ці діти - кращі ліцеїсти, учасники олімпіад та інших освітніх заходів. Тому сподіваються отримати гарні результати і на олімпіаді з фізики.

Тому на завершення - бажаю кращим учням перемогти в олімпіаді, і хочу процитувати Івана Пулюя: "Нехай не гасне світ науки".

Лідія ГУМЕННА

мовірну колекцію "Веснянки". Зазначимо, що загалом участь у "Калиновому намисті-2025" взяли близько 150 учасників із семи областей України. Цей захід є знаковим у сфері моди та дизай-

ну в Україні, де презентують найкращі студентські розробки та інтерпретації національного костюма й сучасних тенденцій.

Лідія ГУМЕННА

Нехай зігрівають «Зернятка любові»

Якісна дитяча поезія затребувана повсякчас, а надто у період воєнних дій, коли наша малеча перебуває під психологічним пресом повітряних тривог, що попереджають про смертельні загрози від розривів нерованих авіаційних бомб і ракет, від масованих атак ворожих безпілотників. Адже, за даними ООН, за час повномасштабної російської агресії загинули та зазнали каліцтв понад 30 тисяч мирних громадян України, у тому числі понад 4 тисячі дітей.

ремогу правди і добра.

Ознайомившись із черговою збіркою моєї землячки з Ланівців Лесі Дідович-Закітнюк "Зернятка любові", я дійшов висновку, що переважна більшість представлених у ній творів відповідають критеріям мистецької самодостатності як за змістом, так і за формою. Самодільна поетеса словна використувує свій багаторічний педагогічний досвід, обізнаність із психофізіологічними особливостями учнів початкової школи, адже невимушено та влучно відтворює небуденні враження маленьких фантазерів, змальовує різнобарвні краєвиди рідної природи, послугувочись при цьому мовою своїх вихованців.

Композиція книжки охоплює шість розділів, що, здебільшого, є цитатами із ключових поезій, а саме: "Хай зростають дітоньки, як весняні квітоньки!", "Ви, малюта, звичку майте, книги корисні читайте", "Різнобарвна палітра", "Ми віримо щиро - Вкраїна розквітне!", "Плекайте гідність в злагоді, у мирі!", "Хто сумлінно повторяє, той абетку добре знає!".

До першого розділу увійшли вірші для дошкільнят, зокрема "Зелене диво", де змальовано емоційні реакції малюків при зустрічі із кумедними істотами. На ліричний лад налаштовує добірка живих, рухливих картин місцевої природи, а казкова історія "Лісова пригода" ненав'язливо застерігає малюків від пущості із вогнем.

У другому розділі приділено увагу головній книжці першокласників

- "Букварю", а ще осмислюються закономірності навчального процесу, який вимагає чималих зусиль, але винагороджує наполегливих ґрунтовними знаннями. Про довірливі, трепетні взаємини дітвори із найріднішими розповідають присвяти турботливим мамам та бабусям.

Розділ "Різнобарвна палітра" скомпоновано із проникливих пейзажних образків. Сюди ж увійшли урочисті етюди "На Великдень" та "Самовіт Воліні", перший з яких відтворює атмосферу духовного піднесення під час найвеличнішого християнського дійства - Великодньої літургії, а другий - транслює потік свідомості авторки, що виринає у мить замишування архітектурними шедеврами правдивих часів.

У розділі "Ми віримо щиро - Вкраїна розквітне!" натрапляємо на молитву до святого Миколая, яка відображає дитячу стурбованість за долю рідного краю. Але головний посил доносить вірш "Україна", у якому досвідчена педагогиня вказує на високий рівень свідомості учнів початкових класів, які відчують гордість за свою державу, цінують в людині індивідуальну неповторність та усвідомлюють своє велике покликання у цьому житті: Ми віримо щиро -

Вкраїна розквітне, Як згода і мир запанують у світі. На нас покладають великі надії, Бо нам будувати Все те, про що мрієм.

Варто зазначити, що колега поетеси, вчителька музичного мистец-

тва Ольга Миколаївна Крук, створила оригінальні мелодії до цієї та багатьох інших поезій аналізованої збірки, збагативши репертуар молодших школярів захоплюючою пісенною програмою.

У розділі "Плекайте гідність в злагоді, у мирі!" Леся Григорівна висловлює слова вдячності своїм колегам - вчителям початкових класів, які сумлінно реалізують многотрудну місію - забезпечують всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, умінь: Учитель - це товариш і наставник, Митець, що у напрузі щохвилини. Постійно він у пошуках, турботах Заради блага кожної дитини.

У поезіях "Мить прощання" та "Зернятка любові" відтворено драматизм розставання зі своїми вихованцями, яким адресуються напутні поради, висловлені від щирого серця:

Всі дивовижні миті спілкування Я, безсумнівно, буду пам'ятати, Бо ви отут, глибоко, в моїм серці, Як рідні діти, дорогі внучата!

У заключному розділі подано один із варіантів тренувальної абетки, дотепно скомпонованої із малих поетичних форм. Тут кожен мікросюжет захоплює дитячу увагу аспектами різного плану: пізнавального, виховного, емоційно-естетичного. Такий дидактичний матеріал суттєво прискорює процес запам'ятовування, у чому твердо переконана педагог-новатор Лариса Дідович.

Наприкінці збіркик вміщено "Словничок незвичних слів", який полегшить дитяче сприйняття та захопить малечу до розширення власного словникового запасу.

Як і дебютну "Люблю весну", збірку "Зернятка любові" проілюстрували донька поетеси Любов Пиріг - вчителька англійської мови Лановецького ЗЗСО №1 імені Юрія Коваля та внучка Яна Пиріг - учениця одинадцятого класу цієї ж школи.

Маю надію, що ця змістовна і чепурна книжечка стане у пригоді вихователям дошкільних закладів, вчителям початкової та середньої школи, а також усім щирим шанувальникам поетичного слова.

Василь НЕРУЧОК,

голова мистецько-спортивного клубу "Тризуб"